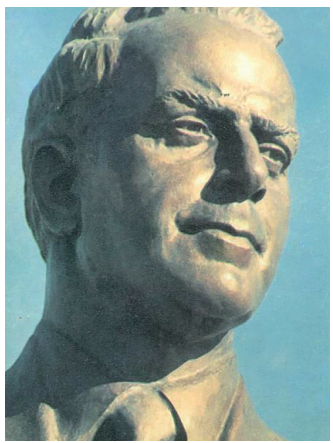




Milli azadlıqdan
şirin nemət yoxdur!

J. Huseynov



Milli iqtisadi güc və büdcə potensialı hesabına...

Bax səh. 3

**YENİ
AZƏRBAYCAN**

Azərbaycan dövlət müstəqilliyi Azərbaycan xalqının milli sərvətidir.
Qəzet 1993-cü ilin aprel ayından nəşr olunur. Yeni Azərbaycan Partiyasının orqanı.

30 noyabr
2024-cü il,
şənbə
№ 221 (6807)
Qiyməti
60 qəpik

Sosial dövlət modeli



Bax səh. 3

VI bələdiyyə seçkiləri nə ilə yadda qalacaq?

Bax səh. 2

Milli Məclisin iclasında... 15 qanun layihəsi qəbul edilib

Noyabrın 29-da Milli Məclisin növbəti iclası keçirilib. İclasın gündəliyinə 15 məsələ daxil edilib.

Əvvəlcə “Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorunda “Azəri”, “Çıraq” yataqlarının və “Günəşli” yatağının dərinlikdə yerləşən hissəsinin birgə işlənməsi və neft hasilatının pay bölgüsü haqqında 2017-ci il 14 sentyabr tarixli Sazişə İkinci Qoşma”nın qəbul və təsdiq edilməsi, həyata keçirilməsinə icazə verilməsi barədə qanun layihəsi qəbul olunub.

“Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Səudiyyə Ərəbistanı Krallığı Hökuməti arasında diplomatik, xüsusi və xidməti pasport sahiblərinin qısamüddətli vizadan qarşılıqlı azad edilməsi haqqında Anlaşma Memorandumu”nun təsdiq edilməsi barədə məsələnin müzakirəsi zamanı işə bildirilib ki, sənəd bu il sentyabrın 27-də Nyu-York şəhərində imzalanıb. Sənədə əsasən Azərbaycanın və Səudiyyə Ərəbistanı Krallığının diplomatik, xüsusi və xidməti pasport sahibləri qısamüddətli vizadan azad ediləcək. Bu Memorandum dövlətlər arasında dostluq və əməkdaşlıq münasibətlərinin daha da inkişaf etdirilməsi üçün hər iki dövlətin vətəndaşlarının qarşılıqlıq prinsipinə uyğun olaraq gediş-gəliş prosesinin asanlaşdırılması məqsədinə xidmət edir.

Sənədə əsasən, hər iki dövlətin vətəndaşları diplomatik, xüsusi və xidməti pasportları təqdim etməklə...

Bax səh. 2



Bax səh. 4

YAP Mərkəzi Aparatında görüş

Avropa Bankı razıdır

Bax səh. 5

Ermənistan müharibəyə hazırlaşır

Bax səh. 5

KTMT-nin Astana toplantısında...

Bax səh. 6

Varlığın yaxasını açmaq

Bax səh. 7

Dünya ölkələrinin QHT-ləri COP29-u yüksek qiymətləndirir

Hazırda bütün dünyada global istiləşmənin, ekologiyanın xeyli dərəcədə çirklənməsinin qarşısını almaq fəsadlara yol açması ciddi narahatlıq doğurur. Getdikcə daha təhlükəli hal alan global təhdidlər təxirəsalınmaz tədbirlər görülməsini, ölkələrin və beynəlxalq təşkilatların səylərini gücləndirmələrini, koordinasiyalı fəaliyyət göstərilməsini zərurətə çevirir. Ötən ilin dekabrında Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin Dubay şəhərində, Prezident İlham Əliyevin də iştirak etdiyi BMT-nin İqlim Dəyişikliyi üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 28-ci sessiyası - COP28 çərçivəsində təşkil olunan Dünya İqlim Fəaliyyəti Sammiti problemin həll yollarının müzakirəsi baxımından vacib platforma olmuşdu. Həmin tədbirdə COP29-un ölkəmizdə keçirilməsi ilə bağlı qərarın verilməsi haqqında da, Azərbaycanın bu sahədə fəal təşəbbüslərinin və ortaya qoyduğu ciddi nəticələrin dünya birliyi tərəfindən yüksək dəyərləndirilməsinin göstəricisi idi.

Bu il 11-23 noyabr tarixlərində Azərbaycan dünyanın miqyası baxımından ən böyük tədbiri olan COP29-a uğurla ev sahibliyi etdi. BMT-nin bu mötəbər tədbirində iştirak edən dövlət və hökumət başçıları da bu realıqı vurğulayıblar. Müstəqil ölkə olaraq 80 dövlət və hökumət başçısının, qeydiyyatdan keçmiş 76 mindən çox iştirakçının qatıldığı COP29-un yüksək səviyyədə keçirilməsi ilə bağlı bütün qonaqlardan müsbət qiymət almaq yüksək təşkilatçılığın nəticəsidir.

İqlim dəyişiklikləri artıq...

Bax səh. 4

Rəsmi Tbilisi Qərbə “yox” deyir



Bax səh. 6

Baydenin son “gedişi”...

Bax səh. 7

VI bələdiyyə seçkiləri nə ilə yadda qalacaq?

Azərbaycan Mərkəzi Seçki Komissiyasının (MSK) noyabrın 27-də keçirilən iclasında ölkəmizdə növbəti bələdiyyə seçkilərinin 2025-ci il yanvarın 29-da keçirilməsi qərara alınıb. Bununla bağlı MSK-nın üzvləri yekdil mövqe ifadə ediblər. Növbəti seçkilər müstəqil Azərbaycanda keçirilən sayca 6-cı bələdiyyə seçkiləri olacaq.

Ölkədə indiyə qədər baş tutan bələdiyyə seçkiləri

2025-ci il yanvarın 29-na təyin olunan seçkilər müstəqil Azərbaycanın tarixində ölkənin bütün ərazisində keçiriləcək ilk bələdiyyə seçkiləri olacaq

Heydər Əliyev 27 iyul 1999-cu il tarixində “Bələdiyyələrə seçkilərin qaydaları haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə müvafiq fərman imzalayıb və bu sənədə əsasən ölkəmizdə ilk bələdiyyə seçkiləri 1999-cu il 12 dekabr tarixində baş tutub. Həmin seçkilərdə məntəqə seçki komissiyalarına 21 siyasi partiyanın 5 mindən çox namizədi daxil edilib. 2667 bələdiyyəyə namizədlər qismində 35,6 min insan qeydiyyatda alınıb. Səsvərmədə 4.312.265 ölkə seçicilərindən 52,6 faizi iştirak edib. Seçkilər nəticəsində 20456 bələdiyyə üzvü seçilib və 2667 bələdiyyə formalaşmış.

Ölkəmizdə 17 dekabr 2004-cü il-də növbəti bələdiyyə seçkiləri keçirilib. Bu seçkilər dövründə 4.551.346 insan səsvərmə hüququna malik idi. Bunlardan bələdiyyə seçkilərində 2 milyon 109 min 267 nəfər - 46,34 faiz səs verib. Bələdiyyə seçkilərində 2731 bələdiyyədə 21613 vakansiya 38041 qeydə alınmış namizəd seçilib.

2009-cu ilin 23 dekabrında keçirilmiş sayca üçüncü bələdiyyə seçkilərində fərqli xüsusiyyətlər müşahidə edilib. Belə ki, əksər ərazilərdə bələdiyyələrin “iriləşdirilməsi” prosesi baş verib. 2009-cu il bələdiyyə seçkilərində 31 minə yaxın namizəd 1718 bələdiyyə üzrə 15 min 682 yer uğrunda mübarizə aparıb. Namizədlərin 16 min 755-i siyasi partiyaların siyahıları üzrə, 14 min 73-ü fərdi qayda-da, 147 nəfəri isə təşəbbüs qrupları tərəfindən irəli sürülüb. Seçkilərdə 1 milyon 466 min 734 seçici səs verib. Bu, ümumi seçicilərin 32,04 faizini təşkil edirdi. Bələdiyyə üzvü seçilmiş namizədlərin sayı 15 591 nəfər olub.

30 noyabr 2011-ci il tarixində Azərbaycanda təkrar, əlavə və yeni bələdiyyə seçkiləri keçirilib. Ümumi-

likdə 1169 seçki məntəqəsində səsvərmə keçirilib. Seçkilər 86 seçki dairəsi və 330 bələdiyyə üzrə 464 yerə keçirilib. Bələdiyyə üzvlüyünə namizədlərin yekun sayı 1549 nəfər olub. Seçkilərdə 9 siyasi partiyanın üzvü olan namizədlər qeydə alınıb. Seçkilərin keçirilməyi dairələr üzrə seçici siyahılarına daxil edilmiş seçicilərin sayı 1 155 864 nəfər təşkil edib. Mərkəzi Seçki Komissiyası tərəfindən 329 bələdiyyə üzrə keçirilmiş seçkilər etibarlı hesab olunub.

Növbəti bələdiyyə seçkiləri 2014-cü il dekabrın 23-də keçirilib. 1607 bələdiyyəni əhatə edən bu seçkilərdə 15035 bələdiyyə üzvlüyünə 37077 nəfərin namizədliyi qeydə alınıb. Ümumilikdə ölkə üzrə seçicilərin ümumi sayının 38,92 faizi səsvərmədə iştirak edib. Seçkilər nəticəsində 1599 bələdiyyə tam şəkildə formalaşmış. Eyni zamanda, 43 seçki məntəqəsində səsvərmənin nəticələri ləğv edilib, 8 bələdiyyə üzrə seçkilər etibarsız sayılıb.

Ölkəmizdə indiyədək sonuncu bələdiyyə seçkiləri 2019-cu il dekabrın 23-də baş tutub. Seçkilər 125 seçki dairəsinin 118-də, 5049 seçki məntəqəsi üzrə keçirilib. 1606 bələdiyyəni əhatə edən seçkilərdə 15156 bələdiyyə üzvlüyünə 41462 nəfərin namizədliyi qeydə alınıb. Seçkilərdə 13 siyasi partiya iştirak edib. Səs vermək hüququna malik 4 972 356 seçi-

cinin adı seçici siyahısına daxil edilib. Dekabrın 23-də seçki məntəqələrində seçici fəallığı 32,72% olub. Beynəlxalq qurumların və kütləvi informasiya vasitələrinin də iştirakı ilə MSK-nın 2020-ci il yanvarın 11-də keçirilmiş yekun iclasında geniş müzakirə olunduqdan sonra yekdilliklə qəbul edilən qərarla 39 seçki məntəqəsində səsvərmənin nəticələrinin ləğv edilməsi, 9 bələdiyyə üzrə seçkilərin etibarsız sayılması, seçkilərin



Ölkəmizdə indiyədək sonuncu bələdiyyə seçkiləri 2019-cu il dekabrın 23-də baş tutub. Seçkilər 125 seçki dairəsinin 118-də, 5049 seçki məntəqəsi üzrə keçirilib. 1606 bələdiyyəni əhatə edən seçkilərdə 15156 bələdiyyə üzvlüyünə 41462 nəfərin namizədliyi qeydə alınıb. Seçkilərdə 13 siyasi partiya iştirak edib. Səs vermək hüququna malik 4 972 356 seçicinin adı seçici siyahısına daxil edilib

ümumi yekunları rəsmi təsdiq edilən bütün 1597 bələdiyyənin tərkibinin formalaşmasının (yalnız 2 bələdiyyə tam tərkibdə formalaşmadı) nəzərə alınması və bələdiyyələr üzrə seçilən üzvlərin siyahısının elan olunması öz əksini tapıb.

Müharibə başa çatandan sonra işğaldan azad olmuş ərazilərdə gənciyyətlər bərpa-quruculuq işləri həyata keçirilir. Azərbaycan Böyük Qayıdışı qısa müddətdə və ləyaqətlə həyata keçirmək əzmindədir. Artıq müasir standartlar səviyyəsində bərpa olunan yaşayış məntəqələri-

işlərinin daha intensiv şəkildə həyata keçirilməsinə, Böyük Qayıdış Proqramının icrasını sürətləndirməsinə, yurd yerlərinə qayıdan insanların öz həyatlarını qurmalarına müsbət təsirini göstərəcək.

Mübariz FEYZLİ

Milli Məclisin iclasında... 15 qanun layihəsi qəbul edilib

Nardar BAYRAMLI

Noyabrın 29-da Milli Məclisin növbəti iclası keçirilib. İclasın gündəliyinə 15 məsələ daxil edilib. Əvvəlcə “Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorunda “Azəri”,

hüblərinin qısamüddətli vizadan qarşılıqlı azad edilməsi haqqında Anlaşma Memorandumu”nın təsdiq edilməsi barədə məsələnin müzakirəsi zamanı isə bildirilib ki, sənəd bu il sentyabrın 27-də Nyu-York şəhərində imzalanıb. Sənədə əsa-

xidməti pasportları təqdim etməklə 180 gün ərzində 90 gündən çox olmayaraq digər dövlətin ərazisinə vizasız daxil ola bilərlər. Bu müddətdən artıq qalmaq niyyətində olan şəxslər isə müvafiq qaydada viza və ya yaşayış hüququ verən sənəd almalıdırlar. Qeyd olunan müddəalar Həcc və ya Ümrə ziyarəti məqsədilə Səudiyyə Ərəbistanı Krallığına gedən Azərbaycan vətəndaşlarına şamil edilmir.

Sonra “Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə İndoneziya Respublikası Hökuməti arasında diplomatik və xidməti pasportların sahiblərinin vizadan azad edilməsi haqqında Saziş” təsdiq olunub. Bu sazişə əsasən iki ölkənin diplomatik, xidməti pasport sahibləri vizadan azad ediləcək.

İclasda həmçinin “Enerji resurslarından səmərəli istifadə və enerji effektivliyi haqqında” Qanuna təklif edilən dəyişikliklər birinci oxunuşda qəbul olunub. Bildirilib ki, “Enerji resurslarından səmərəli istifadə və enerji effektivliyi haqqında” Qanunun icrası ilə əlaqədar Enerji Effektivliyi Fondu yaradılıb. Bu qanun layihəsi də Fondun vəsaitlərinin formalaşdırma mənbələrinin genişləndirilməsi və ondan istifadə istiqamətlərinin təkmilləşdirilməsi məqsədilə hazırlanıb. Nəticədə enerji effektivliyi üz-

sən Azərbaycanın və Səudiyyə Ərəbistanı Krallığının diplomatik, xüsusi və xidməti pasport sahibləri qısamüddətli vizadan azad ediləcək. Bu Memorandum dövlətlər arasında dostluq və əməkdaşlıq münasibətlərinin daha da inkişaf etdirilməsi üçün hər iki dövlətin vətəndaşlarına qarşılıqlı prinsipinə uyğun olaraq gediş-gəliş prosesinin asanlaşdırılması məqsədində xidmət edir. Sənədə əsasən, hər iki dövlətin vətəndaşları diplomatik, xüsusi və

rə tədbirlərin həyata keçirilməsi, həmçinin bərpaolunan enerji mənbələrindən istifadə üçün daha əlverişli şəraitin yaradılması, müvafiq sahənin dəstəklənməsi, təsərrüfat subyektlərinin fəaliyyəti nəticəsində ətraf mühitə mənfi təsirin qarşısının alınması kimi məsələlərin maliyyə təminatı bu vəsaitlər hesabına artacaq. Layihədə yalnız tarifləri tənzimləyən enerji növlərinin deyil, eyni zamanda, qiymətləri tənzimləməyən enerji növlərinin satışından ayrılın vəsaitin də Enerji Effektivliyi Fonduna köçürülməsinin hüquqi əsasları təsbit olunub.

Bundan başqa, “Məişət zorakılığının qarşısının alınması haqqında” qanunda dəyişikliklər ikinci oxunuşda müzakirəyə çıxarılıb. Müzakirələr zamanı Nigar Məmmədova bildirib ki, həssas əhali qruplarına qayğı dövlət siyasətinin prioritetini təşkil edir. Bu prosesə dəstək olaraq, Heydər Əliyev Fondu tərəfindən də uğurlu layihələr həyata keçirilir ki, bu da həssas təbəqənin sosial müdafiəsini daha da gücləndirir. Onun sözlərinə görə, qanunvericiliyin müttəmədi olaraq təkmilləşdirilməsi, aidiyyəti qurumların reallaşdırdığı layihələr zərərçəkən şəxslərin hüquqlarının qorunmasını təmin etsə də, daha effektiv nəticələr əldə olunması üçün bəzi məsələlər hələ də müzakirə olunmalıdır: “Bu, ölkədə psixoloqların hazırlıq səviyyəsini yenidən nəzərdən keçirməyi tələb edir. İlk növbədə, prosedura peşəkar psixoloqlar cəlb olunmalıdır. Psixoloqların aldıkları təhsil ilə təqdim etdiyi xidmətə ciddi nəzarət edilməlidir. Məktəb, uşaq psixoloqlarının ailə problemlərinin həllində fəaliyyət göstərməsi yolverilməzdir və ya məişət zorakılığına məruz qalan keçid dövründə olan uşaqla da metodika fərqlidir. Bu kimi fəaliyyət, həmçinin, peşə etikasının po-

zulması da deməkdir. Psixoloqlar özlərini daim təkmilləşdirməli, müttəmədi qaydada superviziya cəlb olunmalı, beynəlxalq yanaşmaları mənimsəməlidirlər. Yəni, psixoloqlar hərtərəfli inkişaf etmiş mütəxəssislər olmalıdırlar ki, düzgün yanaşma tətbiq etsinlər”.

N.Məmmədova əlavə edib ki, məişət zorakılığına məruz qalan şəxslərin cəmiyyətə inteqrasiyası olduqca vacibdir: “Burada psixoloqlar multidisiplinar komanda şəklində çalışa bilər, eyni zamanda sosioloq, defektoloq dəstəyi təşkil oluna bilər. Burada həm zorakılığa məruz qalan şəxslərin cəmiyyətə inteqrasiyasına, həm də hadisəni törədənlərin reabilitasiyasına nail olmalıyıq. Əks halda, aparılan prosesdən pozitiv nəticə ala bilməyəcəyik”.

Spiker Sahibə Qafarova isə bildirib ki, Nigar Məmmədova çox vacib məsələlər qaldırıb, MM-in müvafiq komitələri bununla bağlı birgə dirləmə də keçirə bilər.

Parlamentin Səhiyyə komitəsinin sədri Əhliman Əmiraslanov isə qeyd edib ki, bir neçə il əvvəl “Psixoloji yardım haqqında” qanun qəbul edilib və qaldırılan məsələlərin bir çoxu orada əksini tapıb. Spiker Sahibə Qafarova isə əlavə edib ki, qanunda əksini tapsa da, bu gün qaldırılan problemlərə cəmiyyətdə rast gəlinir: “Elə həmin qanuna əsaslanaraq, ictimai dirləmənin keçirilməsinin çox böyük önəmi var”.

Millət vəkili Məqəddəs Məccəsinə də dəyişiklikləri ikinci oxunuşda qəbul ediblər. İclasda, eləcə də Cinayət Məcəlləsində və İnzibati Xətərlər Məcəlləsində, “Heyvanlar aləmi haqqında”, “Ətraf mühitin mühafizəsi haqqında” və “Yaşlıların mühafizəsi haqqında” və gündəlikdə olan digər qanunlardakı dəyişikliklər üçüncü oxunuşda qəbul olunub.



“Çıraq” yataqlarının və “Günəşli” yatağının dərindəki yerləşən hissəsinin birgə işlənməsi və neft hasilatının pay bölgüsü haqqında 2017-ci il 14 sentyabr tarixli Sazişə İkinci Qəşmə”nin qəbul və təsdiq edilməsi, həyata keçirilməsinə icazə verilməsi barədə qanun layihəsi qəbul olunub.

“Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Səudiyyə Ərəbistanı Krallığı Hökuməti arasında diplo-

vanlılığın təmin edilməsi biznes mühitinin daha da yaxşılaşmasına, sahibkar-məmur

təməslərinin minimallaşdırılmasına, vergi, gömrük və digər iqtisadi qurumlarla biznes arasında münasibətlərin müasir meyarlar əsasında qurulmasına dərin zəmin yaratmaqla, dövlət büdcəsinə əlavə vəsaitlərin daxil olmasına geniş imkanlar yaradıb.

ELBRUS CƏFƏRLİ

YAP Mərkəzi Aparatında görüş keçirilib



Noyabrın 29-da Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) Mərkəzi Aparatında Çin Kommunist Partiyasının (ÇKP) dəvəti ilə cari ilin 13-20 noyabr tarixlərində Çin Xalq Respublikasında (ÇXR) səfərdə olmuş YAP nümayəndə heyətinin ÇXR-in ölkəmizdəki səfirliyinin müvəqqəti işlər vəkili Din Tao ilə görüşü keçirilib.

YAP Sədrinin müavini - Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov möhkəm dostluq, qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq və etibarlı strateji tərəfdaşlıq müstəvisində yüksələn xətt üzrə inkişaf edən Azərbaycan-Çin münasibətlərinin hər iki ölkənin milli maraqlarına və müasir global çağırışlara cavab verdiyini qeyd edib: "Dövlət başçıları İlham Əliyev və Si Cinqinin siyasi iradələri sayəsində Azərbaycan Respublikası ilə Çin Xalq Respubli-

kası arasında strateji tərəfdaşlığın qurulması haqqında Birgə Bəyannamənin qəbulu ilə ölkələrarası münasibətlər keyfiyyətə yeni səviyyəyə yüksəlmişdir. Müasir beynəlxalq münasibətlər sisteminin layiqli və məsuliyyətli üzvü olan hər iki ölkə bütün sahələrdə işbirliyinin dərinləşdirilməsində maraqlıdır və bu istiqamətdə praktiki addımlar atılmaqdadır".

Qarşılıqlı səfərlərin həm ölkələr, həm də partiyalar arasında əlaqələrin mövcud vəziyyətinin qiymətləndirilməsi və əməkdaşlığın əhatə dairəsinin genişləndirilməsi baxımından əhəmiyyətinə diqqət cəlb edən Tahir Budaqov vurğulayıb ki, Azərbaycan-Çin münasibətlərinin mühüm tərkib hissəsi kimi YAP ilə ÇKP arasında əlaqələrin inkişafı xüsusi diqqət mərkəzindədir: "Partiyalarımız arasında

fəal siyasi dialoq mövcuddur və qarşılıqlı təmaslar intensiv xarakter daşıyır. Məmnunluqla qeyd etmək istəyirəm ki, Yeni Azərbaycan Partiyasının nümayəndə heyətinin Çin səfəri çərçivəsində kifayət qədər məhsuldar görüşlər keçirildi, əlaqələrin hazırkı durumu və perspektiv imkanlar geniş müzakirə olundu. Xüsusilə də, iki həkimi partiya arasında əməkdaşlıq memorandumunun imzalanması tarixi əhəmiyyətə malik olmaqla bərabər, qarşılıqlı inam, hörmət və etimada əsaslanan səmərəli işbirliyinin genişləndirilməsi baxımından böyük önəm kəşb edir. Yeni mərhələdə görülməli işlər ortaq maraqlarımızı təmin etməklə həm partiyalarımız, həm də ölkələrimiz üçün faydalı və perspektivli olacaqdır".

YAP Mərkəzi Aparatının rəhbəri

daimi təmasların gənclər arasında da səmərəli ünsiyyətin gücləndirilməsinə, mütəmadi olaraq qarşılıqlı fikir və təcrübə mübadiləsinin aparılmasına mühüm töhfə kimi önəmini diqqətə çatdırıb.

Tahir Budaqov səfər zamanı göstərilən yüksək diqqətə görə nümayəndə heyəti adından Çin Kommunist Partiyasının rəhbərliyinə təşəkkürünü bildirib.

Sonra YAP İdarə Heyətinin üzvləri, millət vəkili Pərvin Kərimzadə, Hikmət Məmmədov, Azər Badamov, Ülviyyə Həmzəyeva, partiyanın Təftiş Komissiyasının üzvü, millət vəkili Elman Nəsirov səfər haqqında təəssüratlarını bölüşüblər.

ÇXR-in ölkəmizdəki səfirliyinin müvəqqəti işlər vəkili Din Tao Çinin Azərbaycanla əməkdaşlığa böyük

əhəmiyyət verdiyini, iki ölkə liderlərinin söyləri nəticəsində Azərbaycan-Çin münasibətlərinin strateji xarakter daşıyaraq uğurla inkişaf etdiyini söyləyib. O, ÇXR-in Baş nazirinin müavini Din Süesənin rəhbərlik etdiyi yüksək səviyyəli nümayəndə heyəti və min nəfərədək digər iştirakçı ilə Azərbaycanın ev sahibliyi ilə keçirilən BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası - COP29-da təmsil olunduğunu və Bakıda mühüm görüşlərin keçirildiyini xatırladı. Din Tao bəzi qüvvələrin qarayaxma kampaniyası aparmasına və prosese maneə törətmək cəhdlərinə baxmayaraq, Azərbaycanın bu mötəbər beynəlxalq tədbirə uğurla ev sahibliyi etməklə dünyaya yeni müsbət nümunə təqdim etdiyini və COP29

çərçivəsində "Bakı Maliyyə Məqsədləri" sənədinin qəbul edilməsinin global iqlim dəyişikliyinə fəsadlarına qarşı mübarizədə tarixi əhəmiyyət daşıdığını bildirib. O, Azərbaycanın global müstəvidə belə bir mühüm nailiyyətə imza atması münasibətilə Prezident İlham Əliyevi və Azərbaycan xalqını təbrik edib.

Yeni Azərbaycan Partiyası ilə Çin Kommunist Partiyası arasında əməkdaşlığın önəmindən bəhs edən Din Tao YAP nümayəndə heyətinin səfərinin uğurlu olmasının böyük məmnunluq doğurduğunu diqqətə çatdırıb. O, Yeni Azərbaycan Partiyasının nümayəndələrinə təşəkkürünü bildirərək müvəffəqiyyətli arzulayıb.

Görüşdə Çin Xalq Respublikasının ölkəmizdəki səfirliyinin üçüncü katibi Se Yilin də iştirak edib.

Dünya ölkələrinin QHT-ləri COP29-u yüksək qiymətləndirir

Hazırda bütün dünyada global istiləşmənin, ekologiyanın xeyli dərəcədə çirklənməsinin qarşısının alınması fəsadlara yol açması ciddi narahatlıq doğurur. Getdikcə daha təhlükəli hal alan global təhdidlər təxirəsalınmaz tədbirlər görülməsini, ölkələrin və

beynəlxalq təşkilatların söylərini gücləndirmələrini, koordinasiyalı fəaliyyət göstərilməsini zərurətə çevirir. Ötən ilin dekabrında Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin Dubay şəhərində, Prezident İlham Əliyevin də iştirak etdiyi BMT-nin İqlim Dəyi-

şikliyi üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 28-ci sessiyası - COP28 çərçivəsində təşkil olunan Dünya İqlim Fəaliyyəti Sammiti problemin həll yollarının müzakirəsi baxımından vacib platforma olmuşdu. Həmin tədbirdə COP29-un ölkə-

mizdə keçirilməsi ilə bağlı qərarın verilməsi haqqında da, Azərbaycanın bu sahədə fəal təşəbbüsələrinin ortaya qoyduğu ciddi nəticələrin dünya birliyi tərəfindən yüksək dəyərləndirilməsinin göstəricisi idi. Bu il 11-23 noyabr tarixlərində

Azərbaycan dünyanın miqyası baxımından ən böyük tədbiri olan COP29-a uğurla ev sahibliyi etdi. BMT-nin bu mötəbər tədbirində iştirak edən dövlət və hökumət başçıları da bu realığı vurğulayıblar. Müstəqil ölkə olaraq 80 dövlət və hökumət

başçısının, qeydiyyatdan keçmiş 76 mindən çox iştirakçının qatıldığı COP29-un yüksək səviyyədə keçirilməsi ilə bağlı bütün qonaqlardan müsbət qiymət almaq yüksək təşkilatçılığın nəticəsidir.

COP29 QHT Koalisiyası "Baku dönüşü" ilə əlaqədar bəyanat yayıb

100-dən çox ölkədən 500-ə yaxın QHT-nin bəyanatı...

İqlim dəyişiklikləri artıq bütün dövlətlər qarşısında global çağırış olaraq dayanır. Buna görə də dəyər bilirik ki, dünyada ən irimiqyaslı tədbir olan COP-un keçirilməsi birtərəfli məsələ deyil. İqlim dəyişikliyi məsələsində beynəlxalq ictimaiyyət, dünya ölkələrinin üzünə böyük iş və məsuliyyət düşür. Etibarlı tərəfdaş olan Azərbaycan həmişə olduğu kimi, bu dəfə də öz üzünə düşən missiyanı yüksək səviyyədə yerinə yetirib. Ölkəmizin ev sahibliyi etdiyi COP29-da qəbul olunan qərarlar iqlim dəyişikliyi ilə bağlı yeni yanaşmaların yaranmasına və müxtəlif maraqlı tərəflər arasında əməkdaşlığa imkan verir. Bu nöqteyi-nəzərdən ölkəmizdə keçirilən COP29 mühüm beynəlxalq platformaya çevrildi. Prezident İlham Əliyevin dediyi kimi, Bakı COP29 tədbiri ən möhtəşəm COP-lardan biri kimi tarixə düşəcək.

Yeri gəlmişkən, noyabrın 28-də COP29 QHT Koalisiyası "Baku dönüşü" ilə əlaqədar bəyanat yayıb. 100-dən çox ölkədən 500-ə yaxın vətəndaş cəmiyyəti təsisatını özündə birləşdirən

COP29 QHT Koalisiyası COP29-un yüksək səviyyədə təşkilinə görə Azərbaycan dövlətini təbrik edib, ölkəmizin COP29 Sədrliyi ilə yeni iqlim maliyyəsinin müəyyənləşdirilməsi, Paris Sazişinin 6-cı maddəsinin işə salınması, İtki və Zərər Fondunun fəaliyyətə başlaması kimi vacib əhəmiyyət daşıyan qərarların qəbul olunmasını mühüm irəliləyiş hesab edib.

Bəyanatda bildirilir ki, COP29 QHT Koalisiyası üzvlərinin 84 faizi on az inkişaf etmiş və inkişaf etməkdə olan ölkələrin vətəndaş cəmiyyətini təmsil edir: "Təbii ki, yeni iqlim maliyyəsi ilə bağlı sənədlərin daha yüksək olmasını istəyorduk. Lakin biz müxtəlif rəyləri olan 198 tərəfin iştirakı ilə verilən bu ümumi qərarın hansı çətinliklər və gərgin müzakirələr hesabına ərsəyə gəldiyini dərk edirik. Hesab edirik ki, bu razılığın əldə olunması kollektiv söylərin nəticəsidir və Bakı üçün tarixi bir an-

dır. Əminlik ki, sənəddə maliyyə artımı ilə bağlı yer alan çağırış gələcək danışıqların mühüm istinad nöqtəsi olacaq. Biz post-COP29 dövründə də iqlim fəaliyyətinin gücləndirilməsi istiqamətində fəal iş aparacaq, COP29 mirasından bəhrələ-

100-dən çox ölkədən 500-ə yaxın vətəndaş cəmiyyəti təsisatını özündə birləşdirən COP29 QHT Koalisiyası COP29-un yüksək səviyyədə təşkilinə görə Azərbaycan dövlətini təbrik edib, ölkəmizin COP29 Sədrliyi ilə yeni iqlim maliyyəsinin müəyyənləşdirilməsi, Paris Sazişinin 6-cı maddəsinin işə salınması, İtki və Zərər Fondunun fəaliyyətə başlaması kimi vacib əhəmiyyət daşıyan qərarların qəbul olunmasını mühüm irəliləyiş hesab edib

no-cək, bu istiqamətdə strateji xətti davam etdirmək üçün söylərimizi əsirgəməyəcəyik".

Koalisiya post-COP29 dövründə də fəal olacaq

Xatırladaq ki, COP29 QHT Koalisiyası bu ilin yayında Azərbaycan Milli QHT Forumunun təşəbbüsü

hissəsi COP-da xüsusi müşahidəçiliyi olan təşkilatlardır. Azərbaycan COP29-da iştirak imkanları olan və bu imkana malik olmayan Qlobal Cənub regionu üzrə QHT-lər üçün bu Koalisiya vasitəsilə inklüziv mühit formalaşdırıb. COP29 QHT Koalisiyası müntəzəm əsasda hibrid görüşlər keçirir. Bəyanatdan da aydın görünür ki, Koalisiya post-COP29 dövründə də fəal olacaq.

Ümumiyyətlə, son vaxtlar Azərbaycan QHT-lərinin təşəbbüslərinə xarici QHT-lər tərəfinə

beynəlxalq konfransı keçirilib. Beynəlxalq konfransın yekununda Qoşulmama Hərəkatı ölkələrini təmsil edən QHT-lər Cənub-Cənub əməkdaşlığı vasitəsilə iqlim fəaliyyətinin inkişafında COP29-un roluna dair birgə bəyanat mətnini razılaşdırıb. COP29-da təmsil olunan vətəndaş cəmiyyəti üzvlərinə açıq olan bəyanatda 137 ölkədən 1023 QHT təmsilçisi, ictimai fəal imza atıb. Qeyd edək ki, dünya ölkələrinin 71 faizini əhatə edən regionlardan vətəndaş cəmiyyəti təsisatlarının Azərbaycan QHT-lərinin təşəbbüsünə dəstək ifadə etməsi ölkəmiz QHT tarixində ilk dəfə baş verib. Azərbaycan dövlətinin apardığı siyasət Qlobal Cənubda böyük rəğbət və hörmətlə qarşılanır, ölkəmiz getdikcə Qlobal Cənubun güclü səsinə çevrilir. Vətəndaş cəmiyyətinin nümayəndələri hesab edirlər ki, Qlobal Cənub QHT Platformasının yaradılmasının vaxtı çatıb.

Nardar BAYRAMLI

Azərbaycan beynəlxalq aləmdə...



Strateji baxımdan əlverişli, mühüm geostrateji mövqeyə malik olan Azərbaycan ictimai-siyasi və mədəni-mənəvi həyatın bütün sahələrində özünəməxsus xüsusiyyətlərini yaşatmaqla yanaşı, dünya birliyinə inteqrasiya olunmaq xəttini seçib. Bu seçimi reallaşdırmaq istiqamətində dövlətimiz bir tərəfdən dünya təcrübəsini öyrənərək özünün inkişaf modelini müəyyənləşdirir, digər tərəfdən beynəlxalq aləmdə qəbul edilmiş ölçülərə uyğun olaraq öz milli maraqlarını qorumaq üçün dövlətlərarası əlaqələrə böyük önəm verir. Bu da tamamilə təbii. Çünki hər bir ölkənin daxili iqtisadi, siyasi və mədəni tələbatının ödənilməsi onun dünya ölkələri ilə qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq əlaqələrinin qurulmasını və inkişafını, milli maraqlarına cavab verən xarici siyasət yürüdülməsini tələb edir.

Qlobal məsələlərin müzakirəsində ideal platforma

Bu yaxınlarda COP29-a ev sahibliyi ilə Azərbaycan bir daha sübut etdi ki, o, qlobal əhəmiyyətə malik məsələlərin müzakirəsi üçün ideal platformadır. Azərbaycanın müasir infrastrukturunu, təşkilatçılıq təcrübəsi və təhlükəsizlik baxımından təminatlı mühiti tədbirin uğurla keçməsinin əsas amillərdən biri oldu. Bu konfrans təkcə iqlim dəyişikliyi ilə bağlı aktual məsələlərin müzakirəsi üçün deyil, həm də ölkələrin əməkdaşlıq etməsi üçün yeni körpülər qurmaq baxımından da əhəmiyyətli idi.

Azərbaycanın beynəlxalq əməkdaşlığa verdiyi töhfə

Mövzunu “Yeni Azərbaycan” a şərh edən Milli Məclisin Beynəlxalq

Ölkəmiz COP29-u qlobal əməkdaşlıq platformasına çevirdi!

münasibətlər və parlamentlərarası əlaqələr komitəsinin üzvü Nəsim Məhəmmədov bildirdi ki, COP tədbirləri iqlim dəyişikliyi ilə bağlı qlobal qərarların qəbul olunduğu və dövlətlərin strateji əməkdaşlıq imkanlarının müzakirə edildiyi ən ali platformalardan biridir: “Azərbaycan yalnız təşkilatçı ölkə kimi yox, həm də qlobal oyunçu kimi öz mövqeyini bir daha sübut etdi. Bu uğur həmçinin ölkəmizin beynəlxalq gündəlikdəki aktual məsələlərin həllinə töhfə vermək bacarığını nümayiş etdirdi.

Əminliklə deyə bilərik ki, Azərbaycanın bu uğuru beynəlxalq ictimaiyyətin ölkəmizə olan hörmət və etimadının bariz nümunəsidir. Tədbirin keçirilməsi üçün Azərbaycanın yekdilliklə seçilməsi ölkəmizin qlobal səviyyədə artan nüfuzunun və etibarlılığının təzahürü idi. Bu seçimin arxasında Azərbaycanın müstəqil siyasəti, balanslı mövqeyi və beynəlxalq əməkdaşlığa verdiyi töhfələr dayanır. Bakının müasir konfrans infrastrukturunu və qonaqları qarşılamaq üçün yaradılan şərait tədbir iştirakçılarının yüksək rəyini qazanmaqla yanaşı, Azərbaycanın inkişaf etmiş ölkə statusunu bir daha təsdiqlədi.”

Beynəlxalq aləmdə qazandığımız etibar...

Deputat qeyd edib ki, Azərbaycanın bu mötəbər iqlim sammitini yüksək səviyyədə təşkil etməsi ölkəmizin beynəlxalq aləmdə qazandığı etibarının sübutu yetirilməsi idi: “Konfrans çərçivəsində müxtəlif mözakirlərdə Azərbaycanın sülh, təhlükəsizlik və əməkdaşlıq çağırışları da böyük diqqət çəkdi. Konfrans Azərbaycanın təhlükəsiz ölkə olduğunu bir daha nümayiş etdirdi. Bu, həm də Azərbaycan dövlətinin təşkilatçılıq bacarığına, beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlığa yönəlik səmimi niyyətlərinə işıq salan mühüm bir mesaj oldu”.

Əməkdaşlıq üçün yeni çərçivələr qurmuşuq

N.Məhəmmədovun sözlərinə görə, COP29 Azərbaycanın son dövrlərdə yaratdığı yeni reallıqların dünya tərəfindən qəbul olunmasını da simvollaşdırdı: “Hər kəs bilir ki, 44 günlük Vətən müharibəsindən sonra Azərbaycan yalnız ərazi bütövlüyünü bərpa etməklə kifayətlənməyib, həm də regionda sabitlik və əməkdaşlıq üçün yeni çərçivələr qurub. Bu yeni reallıqları bəzilər qəbul etmək istəməsə də, Azərbaycanın qətiyyətli mövqeyi və strateji addımları həmin reallıqları mübahisəsiz gerçəkləşdirdi. Konfrans Azərbaycanın regionda sülh, in-

kişaf və əməkdaşlıq təkliflərinin beynəlxalq miqyasda dəstək qazandığını açıq şəkildə nümayiş etdirdi”.

Azərbaycan öz nümunəsi ilə təsdiqlədi ki...

Deputat bildirdi ki, bu iqlim sammitinin uğurla keçirilməsi, iştirakçı ölkələrin Azərbaycanın yanaşmalarına dəstəyi, ölkəmizin təşəbbüslərinin qlobal səviyyədə təqdir edildiyini göstərdi: “Bu dəstək, həmçinin Azərbaycanın beynəlxalq hüquqa əsaslanan mövqeyinin düzgün başa düşüldüyünü və qəbul edildiyini ortaya qoydu. Belə ki, COP29 Azərbaycanın regiondakı prosesləri qlobal siyasətlə inteqrasiya etməklə bacarığını və dünyada özünəməxsus yerini daha da möhkəmləndirdiyini bir daha sübut etdi. Azərbaycan öz nümunəsi ilə təsdiqlədi ki, COP kimi tədbirlərin keçirilməsi məsələsində müxtəlif ölkələrə etimad göstərilə bilər, amma əsas vəzifə bu etimadı doğrultmaqdır. Azərbaycanın COP29-a ev sahibliyi yalnız təşkilatçılıq bacarığını deyil, həm də qlobal problemlərin həllinə məsuliyyətli yanaşma sərgiləyən bir ölkə kimi nüfuzunu artırdı”.

Yeganə BAYRAMOVA



Azərbaycan
Respublikasının
Medianın İnkişafı
Agentliyi

Məqalə “Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi”nin maliyyə dəstəyi ilə “Azərbaycan Respublikasının dünya birliyinə inteqrasiyası, region ölkələri və digər dövlətlərlə, beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlığının inkişaf etdirilməsi” istiqaməti üzrə hazırlanmışdır

Avropa Bankı razıdır

Azərbaycanın maliyyə-bank sektoru müasir inkişaf çağırışlarına uyğun təkmilləşdirilib

Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankının (AYİB) bugünlərdə açıqladığı hesabatda Azərbaycanda maliyyə sektoru-nun inkişafı ilə bağlı aparılan institusional islahatlar, o cümlədən bank və maliyyə qanunvericiliyinin müasir dünya çağırışlarına uyğun təkmilləşdirilməsi təqdir olunur. Hesabatda qeyd edilir ki, rəqəmsal quruculuğa dayanıqlı keçid strategiyalarının hazırlanması və yeni maliyyə ekosisteminin formalaşdırılması kapital bazarında likvidliyin artırılmasına və risklərin idarə edilməsinə münbit şərait yaradır.

Kapital bazarları inkişaf mərhələsinə çatıb

AYİB ekoloji cəhətdən təmiz investisiya layihələrinin dəstəklənməsini nəzərdə tutan yeni maliyyə-ləşdirmə alətlərinin təşviqi və emissiyası istiqamətində Azərbaycan bank institutunun təmin etdiyi müasir qanunvericilik bazasının əhəmiyyətinə də diqqət çəkir, bu tədbirlərin beynəlxalq standartlara cavab verməklə davamlı maliyyə sisteminin inkişafına və global bazarlara inteqrasiya üçün stimül ver-diyini vurğulayır. Bildirilir ki, Azərbaycan bank tənzimləyici orqanı kommersiya banklarına çoxçəşlidli investisiya xidmətləri göstərməyə imkan verən xüsusi qaydalar tətbiq edib ki, bu da investorlar üçün bir-başqa giriş kanallarını genişləndirir.

AYİB-in ekspertlərinin qənaətinə görə, ümumilikdə, Azərbaycanda kapital bazarları mühüm inkişaf mərhələsinə çatıb, ölkənin aktivlərinə görə ən böyük bankı olan Azərbaycan Beynəlxalq Bankı bank tarixində ilk İkin Kütəvi Təklif

(IPO) elan edib ki, bu meyar üzrə sövdələşmənin ilin sonuna qədər başa çatması gözlənilir. IPO missiyası Beynəlxalq Bankın səhmdarlar bazasını şəxələndirmək və əlavə



kapital cəlb etmək üçün yeni mühit yaradıb, habelə səhmlərinin əhəmiyyətli hissəsinin yerli və beynəlxalq investorların əlində cəmləşməsinə imkan verməklə səhm sektorunun rəqəbətliliyini genişləndirib.

zi Bankın (MB) məlumatların qorunmasının gücləndirilməsi və kibertəhdidlərin minimuma endirilməsi istiq-

AYİB “yaşıl istiqraz” və “yaşıl səhm”lərin buraxılışına dəstək göstərəcək

Qeyd edək ki, Mərkəzi Bank (MB) tərəfindən bir neçə gün əvvəl təsdiqlənən “Yaşıl Taksonomiya” sənədində bank və maliyyə institutları, investorlar, beynəlxalq təşkilatlar və digər tərəfdaşların iştirakı ilə rəqəmsal quruculuğa keçid üçün “yaşıl maliyyə” alətlərinin ölkəmizdə tətbiqinin genişləndirilməsi nəzərdə tutulub. Azərbaycanın bank sisteminin “yaşıl istiqraz” və “yaşıl səhm”lərin emissiyasına

mətinə girdiyi tədbirlər də müsbət addımlar kimi səciyyələndirilir. Həmçinin, bank sisteminin infrastruktur məhdudiyyətlərinin aradan qaldırılması sayəsində yeni güclü ekosistem və rəqəmsallaşma infrastrukturunu möhkəmlənməkdədir. Hesabat müəlliflərinin fikrincə, hökumətin ödəniş ilin avqustunda məlumatların qorunması və milli rəqəmsal məkanın vahid standartlarının yaradılmasına yö-

hazırlığı üçün xarici maliyyə institutları və emittentlərdən köməyinə müraciət edilib. Bu istiqamətdə fəaliyyət artırmaq ki, onlardan biri də Avropa Bankıdır.

Azərbaycan Mərkəzi Bankı ilə AYİB arasında qarşılıqlı illərdə əməkdaşlığın gündəliyində maliyyə sisteminin “yaşıl”laşdırılması təmin etmək üçün yeni risk daşımayan yüksək keyfiyyətli, likvid maliyyə

IPO missiyası Beynəlxalq Bankın səhmdarlar bazasını şəxələndirmək və əlavə kapital cəlb etmək üçün yeni mühit yaradıb, habelə səhmlərinin əhəmiyyətli hissəsinin yerli və beynəlxalq investorların əlində cəmləşməsinə imkan verməklə səhm sektorunun rəqəbətliliyini genişləndirib

sullarının dövrviyyəyə çıxarılması nəzərdə tutulur ki, bu layihələrin icrası ekoloji layihələrin maliyyə təminatı baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Yeri gəlmişkən, Avropa Bankı

Azərbaycanda bərpa olunan enerji və regional “yaşıl enerji” dəhlizinin həyata keçirilməsi də maliyyə donorluğuna da razılıq verib. AYİB 2027-ci ilədək 8 külək və günəş elektrik stansiyasının istismara hazırlanmasına kreditlər ayırmaqla bağlı Bakı ilə razılış. Həmçinin, “Xəzər-Qara dəniz-Avropa” dəhlizinin yaradılmasında maliyyə təchizatçı olmaq niyyətini ifadə edib.

Kibertəhlükəsizliklə bağlı tədbirlər də qanəedicidir

AYİB 2027-ci ilədək 8 külək və günəş elektrik stansiyasının istismara hazırlanmasına kreditlər ayırmaqla bağlı Bakı ilə razılış

nəlmis ilk beşillik “2023-2027-ci illər üçün İnformasiya təhlükəsizliyi və kibertəhlükəsizlik Strategiyası”nın qəbul edilməsi də bank sektorunda iradəli islahatların mühüm tərkib hissəsidir.

Avropa Bankı ilə əməkdaşlıq ölkəmizdə dayanıqlı maliyyə ekosisteminin formalaşdırılmasına, daxili və

xarici resursların yaşıl və dayanıqlı layihələrə yönəldilməsinə, iqlim dəyişikliyindən yaranan risklərin tənzimlə-

məsinə, aşağı karbon iqtisadiyyatına keçidə, həmçinin mal və xidmətlərin ixracı sahəsində ixtisaslaşan müəssisələrin maliyyə köməkliliyinin göstərilməsinə imkan verəcək.

E.CƏFƏRLİ

Ermənistan müharibəyə hazırlaşır

Avropa fiasko qorxusunda, Paşinyan “reyting” hayındadır...

Cənubi Qafqazda sülh prosesinin intensivləşmə fazasına yaxınlaşması yenidən Qərbi “hərəkətə gətirir”. İllərdir müxtəlif manipulyasiyalarla Ermənistanın sülhdən yayınmasında əsas rol oynayan Qərb yenidən distabilitet axtarışındadır. Bunun üçün isə müxtəlif variantlardan istifadə olunur.

Qərb təhrik edir, silahlandırır

Qərb Ermənistanda özünə “revansist mühit” yaradır...

Bir neçə ay öncə Qərbin Ermənistan ilə “aprel masası”na oturmaması bəzi nüanslara yol açmışdı. İmzalanmayan “öhdəliklərdən” biri də Ermənistanda siyasi-ictimai ab-havanın “daha da demokratikləşməsi” yönündə addımların atılması idi. Nəzərə alaq ki, Qərbin Gürcüstan planlarının “divara” dəyməsi bütünlüklə diqqəti İrəvana yönəltməsi üçün həm də bir vəsələ oldu. Qərb Ermənistanda özünün maraqlarının təmini üçün “vətəndaş cəmiyyəti” qurur, “si-

yasi partiyalar” formalaşdırır, “ictimai hərəkətlər” yaradır, bir sözlə Ermənistandakı ab-havanı özünün maraqlarına uyğunlaşdırır. Məsələn, son dövrlərdə Fransanın Cənubi Qafqazdakı acı məğlubiyyətləri Ermənistanın sülhə doğru yol alması üçün bir səbəb çərilmişdi. Erməni cəmiyyəti anlayırdı ki, Paris müharibə dövründə olduğu kimi, yenidən başvermə ehtimalı yaranan eskalasiyanı yalnız seyr edə bilər - bu baxımdan, ölkədəki əhval-ruhiyyə sülh assosiasiyası yaradırdı. Qərbin aktivləşməsi, silah-sursat təmini, Avropa ölkələri-

nin, Hindistanın silahlandırması və son olaraq Yunanıstandan S-300 komplekslərinin verilməsi xəbərləri isə yenidən revansizmin “alovlanması”na yol açdı. Silahlandırma təhriki, yeni müharibəyə hazırlaşmaqla bağlı ixtisari hal regionda yeni situasiya formalaşdırmaq cəhdidir. Qərb yenidən regionda müharibə vəziyyəti yaratmaqla özünün maraqları uğrunda “savaşacağı”nı bəyan edir...



Yeni eskalasiya Ermənsitan üçün nələr vəd edir?

Bu və ya digər səbəblər artıq Paşinyanı fakt qarşısında qoyur. Reytingini qaldırmaq üçün yeniliyə əl atmaq istəyən Paşinyan isə “çıxış yolu”nu müharibə təzislərində “axtarır” - Ermənistan hakimiyyəti yenili-

yi hərbi əməliyyatlarda və Azərbaycan üzərində kiçik də olsa, qələbə qazanmaqda görür. Bu isə onların ən əhəv seçimidir. Çünki bu yol nəinki Paşinyanın siyasi kar-yerasının, bütövlükdə Ermənistanın gələcəyini sual altına ala bilər - “Dəmir yumruq” bu dəfə daha kəskin şəkildə İrəvanın başına enər...

Rusiyaya qarşı Cənubi Qafqaz “cəbhəsi” açılacaqmı?

Qərbin Ermənistanda yeni siyasi manevlərinin, sülhdən yayınması “əməliyyatının” bir başqa səbəbi isə xarici faktorlarla bağlıdır. Burada əsas diqqəti cəlb edən məqamlardan biri Aİ-nin Ermənistanı missiyanın öz “öhdəliyini” tam yerinə yetirə bilməməsidir - düşür,

mümkün qədər regionla bağlı kəşfiyyat materialları toplayan missiyanın artıq bütün kartları açılıb. Avropalı himayədarlar bu missiyanın gələcək fəaliyyətinin hansısa bir uğur vəd etməsinə inanmırlar. Eyni zamanda, Ukrayna müharibəsinin yeni fazaya qədəm qoyması Qərbi

açıq-aşkar narahat etməkdədir. “Orş-nik” raket komplekslərinin işə düşməsi Moskvanın cəbhə xəttində mühüm üstünlüyünü təmin edib. Beləliklə, Qərbin arzuları yerinə yetmir, tam əksinə, vəziyyət günü-gündən pisləşir. Buna görə onlar çıxış yolunu Rusiyanın diqqətini

aktivləşmişdi.

- Paşinyanın siyasi “rəqibləri” gücləndirilir. Hətta erməni cəmiyyəti arasında nüfuzunu tam itirmiş keçmiş hakimiyyət nümayəndələri belə bu gün Paşinyanın “alternativi” kimi çıxış edir. - Paşinyanın sülh manipulyasiyaları onun nüfuzuna ən böyük zərbədir. Bir tərəfdən sülhün Ermənistanı verəcəyi dividendlərdən danışıq baş nazir digər tərəfdən, min bir yolla sülhdən yayınır, Qərbin silahlandırmasını razılıqla qəbul edir. Ölkədə isə sosial problemlər günü-gündən ağırlaşır və belə bir durumda insanlar silahlanma əvəzinə, sosial problemlərin prioritet olması üçün çalışır.

- Bəzi məqamlarda Paşinyanın Aİ-nin Ermənistandakı missiyanının xidməti vəzifə müddətini artırımla bağlı ikibəşli açıqlamaları da bu məsələdə mühüm rol oynayır...

başqa səmte yönəlmək və onun sərhədlərinə yaxın yeni münəşir ocağı yaratmaq, təhlükə hiss etməkdə görürlər. Bu, Ermənistanın yeni müharibə avantürasının Qərbin növbəti planı olduğunu növbəti dəfə arqumentləşdirir. Paşinyan isə özünün hakimiyyətini qorumaq üçün bütün deyilənlərə “razılıq” bildirir.

S.İSMAYILZADƏ

KTMT-nin Astana toplantısında...

Noyabrın 28-də Astanada Qazaxıstan, Belarus, Qırğızıstan, Rusiya, Tacikistan və Özbəkistan prezidentlərinin iştirakı ilə KTMT Kollektiv Təhlükəsizlik Şurasının iclası keçirilib. Tədbirin açılışında çıxış edən Qazaxıstan Prezidenti Kasım-Jomart

Ermənistan qayıdacaq, Rusiya Ukrayna ilə danışığa hazırdır

Tokayev bildirib ki, razılaşdırılmış fəaliyyət, qarşılıqlı etimad və dostluk ön müəkkəb və irimiqyaslı vəzifələrin həllin-

də kollektiv qabiliyyəti gücləndirir: “KTMT sadəcə hərbi tərəfdaşlıq deyil, dövlətlərimizin suverenliyi və ərazi büt-

tövlüyünü qorumaq üçün söylərimizi və resurslarımızı birləşdirən unikal mexanizmdir”.

Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın iştirak etmədiyi sammitdə bir sıra sənədlər imzalanıb.

Nüvə gücündə olan raket kompleksi...

Putin son günlərdə məşhurlaşan “Oreşnik” haqqında da danışıb. O, raketin gücü barədə fikirlərini bölüşüb: “Raketlərin zərbə imkanlarından, gücündən danışsaq, əgər bir zərbədə eyni vaxtda iki, üç, hətta dörd kompleksdən istifadə təxminən nüvə silahının gücünə bərabər olar. Amma bu silah nüvə silahı deyil. Bu silah yüksək dəqiqliyə malikdir. Amma nüvə partlayıcı qurğusu ilə təchiz olunmur və ətraf mühiti çirkləndirmir. Güclər isə müqayisə edilə bilər. Orada partlayıcı maddənin olması gəldikdə isə, biz məhz bu səbəblə raket kompleksini sınaqdan keçiririk. Bilmək istəyirik ki, əlavə hansı işlər görülməlidir. Burada gizli heç nə yoxdur. Mütəxəssislər mənim nə deyəmi dərhal anlayır. Mən təkmilləşdirmədən danışanda, bu, ilk növbədə, məsafə və döyüş başlığı arasında dəqiqləşdirmə deməkdir. Uçuş məsafəsi uzun olacağı təqdirdə, döyüş başlığı da bir o qədər kiçilir. Məsafə qısa olduqda, döyüş başlığı bir o qədər güclü olur. Sistem bu vəziyyətdə faydalı şəkildə daha çox çəki qaldırır”.

Putin bildirib ki, istifadə olunan raketdə müvafiq dağdıcı elementlərdən istifadə olunub. “Bunlar 4000 dərəcəyə qədər istiləşən kifayət qədər güclü elementlərdir. Bu istilik Günəşin səthindəki temperaturla müqayisə edilə bilər. Kinetik zərbə meteorit düşməsi kimi güclüdür. Zorər çox ciddidir: mərkəzdə olan hər şey külə çevrilir. Zərbə qüvvəsi böyükdür. Əsas odur ki, fundamental model yaradılıb, o, yaradıcılarının planlaşdırdığı kimi işləyir. Bu dəqiq silah və yüksək gücdür”.

Vladimir Putin bildirib ki, Ukrayna ilə danışıqlarla bağlı Rusiya heç bir ilkin şərt irəli sürməyib: “Fikrimcə, uzunmüddətli, davamlı sülh şərtləri ilə bağlı məqamlar mənim iyun ayında Rusiya Federasiyası Xarici İşlər Nazirliyinin rəhbərliyi ilə görüşdəki çıxışında ətraflı şəkildə göstərilib. Təkrarlanacaq bir şey yoxdur. Bizim kifayət qədər silahımız var. Oreşnik kimi silahların meydana çıxması Rusiyanın hərbi mövqelərini gücləndirir. Ancaq yeni silah sistemlərinin meydana çıxması bizim Ukraynadakı vəziyyətin həllinə fundamental münasibətimizi dəyişmir. Biz danışıqlar prosesinə hazırıq”.

Ermənistanın qayıtması ehtimalı var...

Bir çox məsələlərin müzakirə edildiyi sammitdə maraq kəsb edən məqamlardan biri Ukrayna-Rusiya müharibəsi, Ermənistanın KTMT-dəki vəziyyəti, Rusiyanın Qərbin davranışlarına reaksiyası və ABŞ-da yeni prezident seçkilərinə münasibət idi. Mətbuat konfransında çıxış edən Vladimir Putin KTMT-nin hazırkı vəziyyəti və gələcəyi ilə bağlı danışıb. Bildirib ki, KTMT yaşayır və inkişaf edir. Təşkilatın işində fəal iştirak edən bütün ölkələr həm indi, həm də gələcəkdə bu əlaqələri saxlamaqda maraqlıdılar. Rusiya prezidenti Ermənistanın KTMT-dəki vəziyyətinə də toxunub. Qeyd edib ki, hər bir ölkə öz təhlükəsizliyini təmin etmək üçün seçim hüququna malikdir: “Hesab edirəm Ermənistanla KTMT arasında mövcud vəziyyəti çox güman ki, Ermənistanın özündə daxili siyasi proseslər dikə edir. Və təbii ki, bütün bunlar Qarabağ böhranının nəticələri ilə bağlıdır. Amma vurğulamaq istəyirəm ki, KTMT-nin bununla heç bir əlaqəsi yoxdur. Bu barədə artıq dəfələrlə danışmışam. Bütün baş verənlərin KTMT ilə heç bir əlaqəsi yoxdur, çünki Ermənistanın özünə qarşı heç bir xarici təcavüz olmayıb”.

Putin bildirib ki, KTMT üzv ölkələri xarici təcavüzdən qorumaq üçün yaradı-

lıb. “Qarabağa bağlı hadisələrin özünəməxsus xüsusiyyətləri var. Axı Ermənistan Qarabağı müstəqil dövlət kimi tanımır və sözsüz ki, Qarabağı öz dövlət perimetrinə daxil etməyib. Bu o deməkdir ki, Qarabağda baş verənlərin hamısını hüquqi baxımdan Ermənistanla birləşən əlaqəsi yoxdur. Ona görə də KTMT-nin bu anklavın ərazisində döyüşməli olduğunu iddia etmək bir qədər qəribədir”, - deyən Putin üzv dövlətlərin müəyyənləşdirdiyi mövqeyə hörmətlə yanaşacaqlarını bildirib: “İkincisi, Ermənistan ön azından indilik geri çəkildiyini bəyan etməyib. Bu ölkə KTMT-dəki fəaliyyətinə fasilə verdiyini, eyni zamanda bugünkü görüşümüzdə, bugünkü danışıqlar sessiyasında qəbul



edilmiş bütün sənədləri dəstəklədiyini bildirib. Əgər belədirsə, deməli, Ermənistanın bu assosiasiya çərçivəsində tam işinə qayıtması ehtimalı var. Qərar, əlbəttə ki, təşkilata üzv olan ölkənin üzərinə düşür”.

90 raket və 100 pilotsuz hücum aparatı ilə verilən cavab...

Putin brifinqdə global müharibə təhlükəsi haqqında da danışıb. O bildirib ki, bu sual Rusiya ərazisinə raket atılmasına icazə verən dövlətlərə ünvanlanmalıdır: “Qərblərdən soruşmaq lazımdır ki, onlar bunu yenə etmək niyyətindədirlər, ya yox. Rusiya ərazisinə zərbə endirərkən hər hansı risk varmı? Əlbəttə var. Çünki bu, Qərb ölkələrini birbaşa silahlı münaqişəyə cəlb etmək deməkdir. Onlar artıq cavablarını aldılar və Silahlı Qüvvələrimiz cavab zərbəsi endirdi. Cavab kifayət qədər əhatəli idi - zərbədə 90 raket və 100 pilotsuz hücum aparatı istifadə edildi. Ukrayna ərazisində 17 müxtəlif obyektlə, silahlı qüvvələr və sənaye müdafiə müəssisələri üçün işlə-

yən hərbi, hərbi-sənaye və yardımçı obyektlər vurulub. Bir daha vurğulayıram, biz Rusiya Federasiyasına qarşı bu cür təcavüz aktlarına cavab verəcəyik. Necə və nə vaxt, hansı silahla - bu, Müdafiə Nazirliyinin Baş Qərargahının seçəcəyi hədəflərdən asılı olacaqdır”.

Rusiya prezidenti qeyd edib ki, Kiyev dəfələrlə Moskva və Sankt-Peterburqdakı hədəflərə hücum etməyə cəhd edib. Putin Ukrayna rəhbərliyini tamamilə qeyri-legitim, hakimiyyəti qəsb edən və hətta orduya əmr vermək hüququna malik olmayan adlandırdı. Rusiya prezidenti “Oreşnik”in kütləvi istehsalına başlanıldığını da bildirib: “Biz potensial düşmənin müvafiq silah sistemlərinin sayını, onların konkret harada yerləşdiyini, Ukraynaya nə qədər silah verildiyini və nə qədər tədarük ediləcəyini bilir”.

Putin: “Biz bütün vasitələrdən istifadə edəcəyik - mən bunu xüsusi vurğulamaq istəyirəm, məhz bütün vasitələrdən. Rusiyanın ixtiyarında olan məhəvətə vasitələri də bura daxildir. Amma biz belə bir halın yaşanmasına icazə verməyəcəyik. Bu cür bəyanatları ölkələrin və bütövlükdə dünyanın taleyinə biganə olan bununla bağlı heç bir məsuliyyət daşımayan insanlar verə bilər. Və əgər kimsə rəsmi olaraq bu fikri həyata keçirmək istəyirsə, bu, kütləvi qırğın silahlarının yayılması sahəsində üzərinə götürdüyü bütün öhdəliklərin pozulması deməkdir. Biz Ukraynada buna imkan verməyəcəyik, orada baş verənlərin hər addımını izləyəcəyik”

Sükutu ilk olaraq Şolts pozdu...

Almaniya kansleri Olaf Şoltsla telefon danışıqları haqda fikirlərini bölüşən Rusiya lideri qeyd edib ki, qərbdə görülməyən Moskvanın çox çətin, gərgin münasibətləri olan bir çox ölkələrlə əlaqələri davam edir. Mənim bu ölkələrin rəhbərləri ilə birbaşa əlaqəm olmayıb. Amma bilirəm ki, onların bəzilərini təmasları bərpa etmək və Ukrayna hadisələri ilə bağlı cari problemləri həm ikitərəfli, həm də ümumavropa kontekstində müzakirə etmək istəyindədirlər. Bu sükutu ilk pozan Al-

niya kansleri Şolts oldu. Bu mənim üçün gözənilməz deyildi. Uzun müddətdir ki, kanslerin telefonla danışmaq istəyi ilə bağlı siqnallar alırdıq. Biz bu cür təmaslara həmişə açıq və bundan sonra da imtina etməyəcəyik. Kimin arzusu varsa, buyursun. Kanslərlə söhbətə gəlincə, bir saat davam edən danışıqlarımız Ukraynadakı hadisələri əhatə edirdi. O öz mövqeyini bildirdi, mən öz mövqeyimi bildirdim. Bir sıra məsələlər ikitərəfli münasibətlərlə bağlı olub”.

Bütün vasitələrdən istifadə ediləcək - məhəvətə vasitələrindən də...

Rusiya prezidenti ABŞ-in və Avropanın bəzi siyasətçilərinin rəsmi Kiyevə nüvə silahını qaytarmaq təklifinə də toxunub. Bunun baş verəcəyi təqdirdə Rusiyanın reaksiyasını açıqlayan Putin bu halın qarşısının alınması üçün hər şeyi edəcəklərini bildirib: “Biz bütün vasitələrdən istifadə edəcəyik - mən bunu xüsusi vurğulamaq istəyirəm, məhz bütün vasitələrdən. Rusiyanın ixtiyarında olan məhəvətə vasitələri də bura daxildir. Amma biz belə bir halın yaşanması-

na icazə verməyəcəyik. Bu cür bəyanatları ölkələrin və bütövlükdə dünyanın taleyinə biganə olan bununla bağlı heç bir məsuliyyət daşımayan insanlar verə bilər. Və əgər kimsə rəsmi olaraq bu fikri həyata keçirmək istəyirsə, bu, kütləvi qırğın silahlarının yayılması sahəsində üzərinə götürdüyü bütün öhdəliklərin pozulması deməkdir. Biz Ukraynada buna imkan verməyəcəyik, orada baş verənlərin hər addımını izləyəcəyik”.

Rusiya ABŞ-in gələcək administrasiyası ilə dialoqa hazırdır

Vladimir Putin Bayden administrasiyasının Rusiyanı ATACMS ilə vurmaq icazəsi ilə başlayan hazırkı eskalasiya vəziyyətinə Trump administrasiyasının münasibəti məsələsinə də toxunub. Bildirib ki, yeni prezidentin hazırkı prezident ilə görüşdə nə haqda danışıqları məlum deyil: “Müxtəlif variantlar mümkündür. Əgər hazırkı prezident Bayden hesab edirsə ki, vəziyyəti gərginləşdirməklə, qarşıdurma dərəcəsini artır-

tırmaqla gələcək administrasiya üçün mənfəət şərəit yarada bilər, bu situasiyanı həll etmək asandır. Çünki yeni seçilmiş prezident deyəcək: “Mən etməmişəm, tamamilə ağılımı itirmiş insanlar ediblər. Mənim bununla heç bir əlaqəm yoxdur. Gəlin danışıq”.

Ola bilsin ki, indiki administrasiya gələcək üçün əlavə çətinliklər yaratmaq istəyir. Bu da mümkündür. Ancaq yeni seçilmiş prezident təsəvvür etdiyim qədər, in-

tellectli və kifayət qədər təcrübəli insandır. Mənə elə gəlir ki, o, həll yolunu tapacaq. Nəzərə alınmalıdır ki, yeni prezident Ağ evə qayıtmaq üçün çox ciddi sınaqlardan keçə bilər”.

Putin əlavə edib ki, Rusiya ABŞ-la, o cümlədən gələcək administrasiya ilə dialoqa hazırdır.

P.İSMAYILOV

Rəsmi Tbilisi Qərbə “yox” deyir

Qonşu Gürcüstanda cari ildə hakim “Gürcü Arzusu - Demokratik Gürcüstan” Partiyasının təşəbbüsü ilə parlamentdə xarici təsirin şəffaflığının təmin edilməsi və ailə dəyərlərinin, milli ləyaqətin qorunması ilə bağlı iki mühüm qanunun qəbul edilməsi fonunda başlayan müxalifət

- hakimiyyət qarşıdurması oktyabrın 26-da baş tutan parlament seçkilərindən sonra daha gərgin fəzaya daxil olub. Seçkilərin müvafiq qurum tərəfindən təsdiqlənən nəticələrinə əsasən, hakim “Gürcü Arzusu - Demokratik Gürcüstan” Partiyası on birinci çağırış Gürcüstan parlamen-

tində 150 mandatdan 89-nu qazanıb. Mərkəzi Seçki Komissiyasının (MSK) yekun protokoluna görə, qalan 61 mandattan 19-na “Dəyişiklik üçün Koalisiya”, 16-sına “Birlik - Milli Hərəkət”, 14-nə “Güclü Gürcüstan”, 12-nə isə “Qaxariya Gürcüstan üçün” partiyaları

sahib olublar. Bununla da, qonşu və dost ölkədə seçkilər baş tutmuş hesab olunur.

Müxalifət isə MSK-nın təsdiqlədiyi nəticələrlə hesablaşmır və seçkilərin qanun pozuntuları şəraitində keçirildiyini, nəticələrin saxtalaşdırıldığını iddia edir. Artıq parlamentin ilk iclasının keçirilmə-

sinə və qanunverici orqanın səlahiyyətlərinin təsdiqlənməsinə baxmayaraq, müxalifət etirazları davam etdirir. Qeyd edək ki, hakimiyyət daxilində də parçalanma yaranıb. O cümlədən prezident Salome Zuraşvili də müxalifət sirlərində yer alır.

Son gecə aksiyasında 32 polis əməkdaşı yaralanıb

Prezident S.Zuraşviliyin çağırışına əsasən müxalifət permanent etirazlar taktikasına keçib. Parlamentin yaxınlığındakı küçələrdə çadırlar qurulub, tonqallar yandırılıb. Müxalifət hətta ayrı-ayrı fraksiyaların deputat mandatından imtina edən təmsilçilərdən ibarət alternativ parlamentin formalaşdırılması iddialarından çıxış edir. Hərçənd ki, müxalifət mövqeyində dayanan fraksiyalardan deputat mandatı qazanan təmsilçilərin sayı buna imkan vermir. Gürcüstan qanunvericiliyinə əsasən, parlamentin səlahiyyəti sayılması üçün minimum 76 deputat mandatı tələb olunur.

Hələlik müxalifət etirazlarını davam etdirir. Birleşmiş müxalifətin noyabrın 28-də axşam saatlarında başladığı etiraz aksiyası insidentlərlə müşayiət olundu. Gecə saatlarında aksiya iştirakçıları ilə əsasən keşikçiləri arasında qarşıdurma yara-

nıb. Nəticədə Gürcüstan Daxili İşlər Nazirliyinin (DİN) 32 əməkdaşı xəsarət alıb. Bu barədə Gürcüstan DİN məlumat yayıb. Bildirilir ki, xəsarət alan polis əməkdaşından 13-nə cərrahiyyə əməliyyatı lazım olub, 1 polis hələ də xəstəxanadadır. Polisa təbə olmaq və inzibati qaydada pozmaq ittihamı ilə 43 nəfər saxlanılıb. Qeyd edək ki, etirazçılar polisə müxtəlif əşyalar, tirsizliq bombaları atıb və polis əməkdaşlarının gözələrinə lazer tutublar. Müxalifətin əsas ideologiyası qismən çıxış edən S.Zuraşvili xalqa müraciət ünvanlayaraq insanları “divandan qalxmağa və təslim olmamağa” çağırıb: “Bu gün bu ölkədə yeganə qanuni institut mənəm, bu ölkənin yeganə qanuni nümayəndəsiyəm, cəmiyyətimiz adından dünyaya danışmaq hüququna malik olan yeganə insanam. Mən bunu edəcəm və sona qədər burada, sizin və ictimaiyyətin yanında olacağam”.

Gürcüstanda yaşananlar əslində kollektiv Qərbin Cənubi Qafqaz siyasətindən qaçaqlarıdır. ABŞ, Avropa İttifaqı (Aİ) bölgədə Rusiyanın maraqlarına zərbə vurmaq istəyir və bu məqsədlə region dövlətlərindən platforma qismində istifadə etməyə çalışır. Fürsətçil Ermenistan Qərbdən gələn çağırışlara “hə” deyir. Həmişə



milli maraqlarından çıxış edən və müstəqil siyasət aparən Azərbaycan, təbii ki, öz ərazisinin kənar güclər üçün platformaya çevrilməsinə birmənalı şəkildə razılıq vermir. Gürcüstanın hazırkı rəhbərliyi də Qərbin ələalma və yaxud şantaj siyasətinə boyun əymir və milli maraqlarını önə

Dost ölkənin hazırkı rəhbərliyi güclü milli iradəyə malikdir və Qərbin ənənəvi şantaj vasitələrinə boyun əymir. Qərbə itaətkar Gürcüstan lazımdır. İ.Kobaxidze hökuməti isə real müstəqillik prinsiplərindən çıxış edir

Gürcüstan Aİ ilə yollarını ayırır

çəkir. Yuxarıda bəhs etdiyimiz iki qanun da məhz milli maraqlar əsas götürülməklə qəbul olunub. Bundan əndişələnən Qərb isə rəsmi Tbilisidən qısa almaq üçün yeni “rəngli inqilab” ssenarisini işə salıb. Artıq Avropa İttifaqı, ABŞ Gürcüstanı maliyyə dəstəyini dayandırıb. Son olaraq isə bu günlərdə Avropa Parlamenti Gürcüstanın hökumət rəhbərlərinə sanksiya tətbiq edilməsi ilə bağlı qətnamə qəbul edib. 444 deputat qətnamənin lehinə, 72 nəfər isə əleyhinə səs verib. Qətnamədə Gürcüstanın bəzi rəsmi şəxslərinə qarşı sanksiyaların tətbiqi tələb edilir. Həmçinin Gürcüstan vətəndaşlarının vizasız gediş-gəlişi rejiminə yenidən baxılması təklif olunur. Lakin hər şeydən gördüyü kimi, dost ölkənin hazırkı rəhbərliyi güclü milli iradəyə malikdir və Qərbin ənə-

nəvi şantaj vasitələrinə boyun əymir. Qərbə itaətkar Gürcüstan lazımdır. İ.Kobaxidze hökuməti isə real müstəqillik prinsiplərindən çıxış edir. “Gürcüstan hakimiyyəti Avropa İttifaqına üzvlüklə bağlı danışıqları 2028-ci ilin sonuna qədər gündəliyə gətirməyəcək”. Bu fikri Baş nazir “Gürcü Arzusu-Demokratik Gürcüstan” Partiyasının ofisiyalı keçirdiyi brifinqdə ifadə edib.

Kobaxidze qeyd edib ki, Avropa İttifaqına üzvlük müzakirələrinin başlanması Gürcüstanı təhdid etmək üçün alət kimi istifadə olunur. Bu cür təhdidlər Gürcüstana namizədlik statusu məsələsində də edilib. “Avropa İttifaqına integrasiyanın mərhəmət kimi müzakirə olunması qətiyyətlə qəbul edilməlidir” - deyər, Kobaxidze vurğulayıb.

Baş nazir həmçinin Avropa Parlamentini Gürcüstanla bağlı qətnaməyə görə sərbəst tənqid edib. Belə görünür ki, rəsmi Tbilisi Aİ ilə yollarını ayırır.

Mübariz ABDULLAYEV

Baydenin son “gedişi” ...

Siyasi hakimiyyətinin son akkordlarını yaşayan ABŞ prezidenti Co Bayden qlobal qarşıdurmaların genişlənməsində maraqlı olan persona kimi yadda qalmaq istəyir. Bunu, 3 ilə yaxındır ki, davam edən Ukrayna-Rusiya müharibəsinin daha faciəvi mərhələyə daşması üçün Baydenin verdiyi qərarlar da “təsdiqləyir”. Ağ Evi 2 aydan sonra yeni sahibinə təhvil verəcək Bayden Mərkəzi Avropada müharibənin həm miqyasının, həm də xarakterinin dəyişməsinə xidmət göstərəcək qərarlar qəbul

Ukrayna - Rusiya müharibəsi nüvə fazasına keçəcəkmi?

edir, qlobal qarşıdurmanı daha təhlükəli mərhələyə yönəldir. Məsələn, Bayden administrasiyasının Ukraynaya 725 milyon dollar dəyərində hərbi yardım paketi hazırlamış bunu təsdiqləyir. Xatırladaq ki, bu barədə xəbəri noyabrın 27-də Vaşinqtonda adı açıqlanmayan iki məmura istinadən “Reuters” agentliyi yayıb. Bildirilib ki, yeni paketə əsasən ABŞ

müxtəlif tank əleyhinə qurğular, minalar, dronlar, “Stinger” daşına bilən hava hücumundan müdafiə sistemləri üçün mərmilər və HIMARS MLRS üçün döyüş sursatını Kiyevə təslim etmək fikrindədir. “Reuters” qeyd edib ki, yeni yardım paketinin məzmunu və miqdarı hələ təsdiqlənməyib, yaxın günlərdə hətta genişləndə bilər.

Baydenin Trampa “mirası” ...

Qərb siyasi ekspertləri Baydenin bu addımını fərqli itiqəmətlərlə izah edirlər. Kiyevə yeni yardım göstərməklə Baydenin Trampa qlobal müharibə mirası qoymaq istədiyi fikrini də arqumentli sayan siyasi ekspertlər demokratların yanvarın sonraya “plan” qurduqlarını da istisna etmirlər. Belə ki, Bayden administrasiyası yanvarın sonraya Ukrayna müharibəsi ilə bağlı Trampın proqramından xəbərdardır - bu baxımdan, onların maksimum qarşıdurma yaratmaqla vəziyyəti çıxılmaz hala gətirmək istədikləri bildirilir. Vurğulayaq ki, hələ seçki kampaniyası zamanı Tramp Kiyevə hərbi yardımın ayrılması şərtlərini təqdim etmişdi və Keyt

Baydenin “B” planı...

Qərb mətbuatı noyabrın 25-də Baydenin gizli şəkildə ABŞ Konqresinə Ukraynaya daha 24 milyard dollar hərbi yardım ayrmağı təklif

Postunu təhvil verməyə hazırlaşan dövlət başçısı fərqli təsnifatlarla, xüsusilə “sülh” və “humanitar yardım” pərdəsi altında Ukraynaya milyardlarla dolların ayrılmasına nail olmaq niyyətindədir. Siyasi mütəxəssislərin fikrincə, Bayden bu plana hələ aylar əvvəl qərar verib

lif etməsi ilə bağlı xəbər hələ tam dəqiqləşdirilməmişdir, nəşrlər Konqresin təşəbbüsü təsdiqləmə ehtimalı

edilmişdi. Dəstək üçün isə vəsaitin Beynəlxalq İnkişaf Agentliyi və Dövlət Departamenti vasitəsilə yönəldiləcəyi bildirilmişdi. İlk mərhələdə 500 milyon dollar, sonradan isə yerdə qalan miqdarın ödənilməsi nəzərdə tutulmuşdu. Ağ Evi bununla bağlı bəyanatında bildirdirdi ki, bu maliyyə müharibə zamanı itirilmiş enerji infrastrukturunu bərpa etməyə yönəldiriləcək. Bundan başqa, qaçqınlara dəstək üçün 379 milyon, Ukrayna sərhədçiləri və hüquq-mühafizə orqanları üçün isə 300 milyon vəsaitin ayrılması planlaşdırılmışdır.

Bir neçə gün öncə isə “Sülh” layihəsi çərçivəsində Ukraynanın ABŞ-dan 4,8 milyard dollar aldığı da məlum olub. Vəsaitin islahatların həyata keçirilməsinə, eləcə



Kelloqu Ukraynadakı müharibənin sülh yolu ilə həlli üzrə xüsusi nümayəndəsi təyin etmişdi. Media Kelloqu müharibənin tez bir zamanda dayanması üçün Trampa təqdim edilmiş planın müəlliflərindən biri adlandırır - planın əsas mahiyyəti isə ondan ibarətdir ki, Vaşinqton Moskvə ilə danışıqlara başlamayacağı təqdirdə Kiyevə hərbi yardımdan imtina etməklə hədələyəcək.

Baydenin dünyanı qlobal müharibəyə sürükləməsi isə ABŞ-in daxilində də etirazlarla

Amerikalı kəşfiyyatçıdan xəbərdarlıq...

müşaiyə olunur. ABŞ-in keçmiş kəşfiyyatçısı Skott Ritter “Dialogue Works” YouTube kanalında bildirib ki, Co Baydenin administrasiyası nüvə müharibəsinə

ABŞ-in keçmiş kəşfiyyatçısı Skott Ritter “Dialogue Works” YouTube kanalında bildirib ki, Co Baydenin administrasiyası nüvə müharibəsinə istəməyən Amerika vətəndaşlarının səsinə eşitmir. Onun sözlərinə görə, Bayden “məhdud nüvə mübadiləsi” kimi bir şeyin olduğunu düşünürsə, ciddi şəkildə yanılır. O qeyd edib ki, amerikalılar hakimiyyətə “hamının zərərinə” belə bir siyasətin “qəbul edilməz” olduğunu göstərməli, təzyiq göstərməlidir

ribəsini alovlandırmaq istəməyən Amerika vətəndaşlarının səsinə eşitmir. Onun sözlərinə görə, Bayden “məhdud nüvə mübadiləsi” kimi bir şeyin olduğunu düşünürsə, ciddi şəkildə yanılır. O qeyd edib ki, amerikalılar hakimiyyətə “hamının zərərinə” belə bir siyasətin “qəbul edilməz” olduğunu gös-

Ritter xəbərdarlıq etdi.

Xatırladaq ki, prezident seçkiləri dövründə də öz çıxışlarında Bayden administrasiyasının dünyanı nüvə müharibəsinə daşdığını bildiren Ritter xəbərdarlıq edib: “Bayden Donald Trampın andıçmə mərasimindən əvvəl nüvə müharibəsinə başlama bilər”.

Rusiya zərbələrini davam etdirəcək...

Rusiya isə Ukraynanın ABŞ-in təhrik etdiyi raket hücumlarını cavabsız qoymayacaq. Rusiya prezidenti Vladimir Putin Astanada keçirilən Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatı (KTMT) Şurasının iclasında bildirib ki, hazırda Rusiyanın Müdafiə Nazirliyi Baş Qərargahla birlikdə orta mənzilli “Oreşnik” raketinin Ukrayna ərazisinə endirilməsi üçün yeni hədəflər seçir. “Baş Qərargah və Rusiya Müdafiə Nazirliyi yeni hədəflər seçir və Ukrayna ərazisində ən son “Oreşnik” silahları ilə növbəti zərbəyə hazırlaşır. Rusiya “Oreşnik”dən düşmənin təcavüzkar hərəkətlərinə qarşı istifadə et-

Putin: “Baş Qərargah və Rusiya Müdafiə Nazirliyi yeni hədəflər seçir və Ukrayna ərazisində ən son “Oreşnik” silahları ilə növbəti zərbəyə hazırlaşır. Rusiya “Oreşnik”dən düşmənin təcavüzkar hərəkətlərinə qarşı istifadə etməyə davam edəcək”

məyə davam edəcək”, - deyən Putin əlavə edib ki, yeni orta mənzilli silahlardan analoqu yoxdur və müasir hava hücumundan müdafiə sistemləri onları izləyə bilər. Putin Rusiyanın başqa seçimi olmadığını və “Oreşnik”dən istifadə etməyə məcbur qaldığını da söyləyib.

P.İSMAYILOV

Varlığın yaxasını açmaq

Fridrix Novalisin

“Henrix fon Ofterdingen” romanı haqqında

Saksoniya torpağında dağ mühəndisi sifətiylə çalışanda şair Novalis özü kimi yoxsullaşmış zadəgan olan mühəndis həmkarının evini tez-tez ziyarət edirdi. Kün ailəsinin Sofi adında on iki yaşlı qızı vardı. Qızçıq savadsız idi, məktəb-filan görməmişdi, yazıb-oxumaq bilmirdi. Valideyni ailənin gənc dostundan qızları ilə məşğul olmağı, ona savad, bilik öyrətməyi xahiş edərək xəyalı göylərə püskürən şair həvəslə razılıq verdi. Sofi ondan ötrü tərkibində qiymətli metal filizlərdən xəzinə gizlənməmiş xam torpaq kimi, kimyəvi şair bu xam mineralı, külçəni qara torpaqdan arındırıb saf qızıl çevirdikcə öz işindən zövq alırdı. Alyanqa qızın ağ kağıza bənzər qolbənə, yaddaşına bildiyi, tapındığı gerçəkləri həkk edən şair onu yenicən yaradırdı, ata-anasından təhvil aldığı boş cismi istədiyi məzmunla doldururdu.

Xoşbəxtlikdən Sofi Kün də kamallı tələbə çıxdı, ustadının əməyini yerə vurmadı. Beləcə, allahlıq iddiasıyla, tanrı şövqiylə yeni insan yaradan şair axırda Pigmalion kimi öz əsərinə aşıq oldu, boyunu sevdiyi Qalateyasını - yenicə kökəl çıxarmağa başlayan Sofini ata-anasından istədi. Onda qızın on iki, Novalisin iyirmi dörd yaşı vardı. Sofinin valideyni qızlarına nişan qoyulmasına etiraz etmədi, ancaq toyu ümumi razılıqla qızın ərşənlik yaşına saxladılar.

Sən demə, Sofinin yanağında ki qızartı sağlamlıq yox, xəstəlik əlamətiymiş. Qız vərəmə tutulub qısa müddətdə soldu, on dörd yaşına çatmamış qara torpağa yem oldu. Sevginin sudaqətinə tapınan, yer üzündə hər kəsin yalnız bir qisməti olduğuna inanən şairdən ötrü bu, təkə yarını-yarısını itirmək deyildi, həm də ömrün mənasını, həyatın ünvanını itirmək idi. Fəqət bu böyük itki Novalisin ömrünə yeni mənalər da qazandırdı, ondan ötrü həyatın sərhədini ölümlün səltənətinə qədər genişlətdi, iki dünya arasından çal-çəpəri götürdü. Şairin o dünyaya yürüşləri başladı. Novalis ölümün ərazisi, ədəbiyyət səltənəti kimi baxdığı gecələrə mədhyyə yazdı. “Gecə himnləri” adı altında toplanan bu silsilə sonralar onun poetik yaradıcılığının zirvəsi kimi bütün dünyanı dolaşdı.

Ancaq o, poeziyanı məqsəd sayan şairlərdən deyildi, yaradıcılıq ondan ötrü ruhlar aləmiylə irtibatla girmək, varlığın qolbənə toxunmaq üçün bir vasitəydi. Bu rəbətəni ağulla yox, yalnız fəhm, intuisiyanın gücünə yaratmaq olardı. “Gecə himnləri”ndə işıqla qaranlıq qarşı-qarşıya qoşulur; işıq gözəl olsa da, onun çevrəsi məhdud, sərhədləri dardır, gecə isə sonsuz, intəhasızdır, göydən asılmış milyard-milyard yanar çıraq onun qatı zülmətinə dərman qurur. “Baş Qərargah və Rusiya Müdafiə Nazirliyi yeni hədəflər seçir və Ukrayna ərazisində ən son “Oreşnik” silahları ilə növbəti zərbəyə hazırlaşır. Rusiya “Oreşnik”dən düşmənin təcavüzkar hərəkətlərinə qarşı istifadə etməyə davam edəcək”

Zülmətin şəninə qoşduğu, sevgilisinin ölümünə həsr elədiyi himnləri bütöv halda 1800-cü ilə də üzə çıxaran şair vur-tut bircə il sonra, iyirmi doqquz yaşlı hələ tamamilə Sofinin xəstəliyini dərman kimi qəbul edərək, sevgilisinin ruhuna toxunmaq üçün özüni gəcənin qonununa atdı. Belə məlum oldu ki, yazılanlar dərddən candan qovmaq üçün deyilmiş, ölümlü, qaranlıq mədh edən şair bilə-bilə özüni cavan ölümünə qurban deyirmiş.

Novalis təəllüklü Georg Fridrix Filip Frayher fon Hardenberq təkə romantiklərin Yena dərəcəsinin yox, bütövlükdə alman romantizminin ən parlaq ulduzu sayılır. Onun maraqlı dairəsi olduqca geniş idi, dövrün bir neçə məşhur universitetində müxtəlif sahələrə dair mühazirələr dinləmişdi, Yenada fəlsəfəni, Leyp-

siqdə, Vittenberqdə hüququ, Frayberqdə dağ-mədən işlərini öyrənmişdi. Şəhər-şəhər dolaşması sayəsində dövrünün Şiller, Şlegel qardaşları, Lüdviq Tik kimi öncül zəkalarıyla tanış olub dostlaşmışdı. Onu maraqlandıran bütün sahələrə baş vurandan sonra Novalis, nəhayət, ilahiyyat dərəcəsinə dalmış, iyirmi beş yaşının astanasında peşəkar səviyyədə teologiya öyrənməyə başlamışdı.

Həmin illər Novalisin hər gün bir yeni rəngdə, yeni ətirdə çiçək açan ilahi yaradıcılığının elə bir fəlsiydi ki, bəlkə teoloqlar özləri ondan dərslər ala bilərdilər. Bu dövrdə qələmə aldığı “Xristianlıq, yaxud Avropa” adlı məqaləsində şair Almaniyanın yalnız orta əsrlər katolik kilsəsinin dirçəltməklə irəliləmə biləcəyini yazırdı, bununla da faktiki olaraq ölkəsində möhkəm bünövrə salmış reformasiya, protestantizm ənənələrindən üz döndərirdi. Dostları əvvəl-əvvəl onun bu radikal mövqeyindən razı qalmasalar da, Novalisin ölümündən sonra Şlegel qardaşları da, Lüdviq Tik də katolisizmi qəbul edərək xristian mistisizmi yolunu tutdular.

Hölderlini neoplatonizmə calamaq cəhdlərinə münasibətimizi bildirmişdik. Alman romantikləri arasında Plotinin mistik fəlsəfəsindən təsirlənmiş qələm adamı axtarırsaq, bu adam Fridrix Novalisdir. Ancaq Hölderlindən fərqli olaraq o, antik çağın dəyərlərini, qədim yunanların həyat prinsiplərini yox, orta çağın xristian Avropasını idealizə edərək, o zamanın həsrətini çəkirdi. Novalisin nəzərində həmin dövr qitə xalqlarının cənnətdə yaşadığı qızıl dövrüdü. O dövrdə Avropa xalqları vahid bir ümmət, qövmlər kimi, bütöv xristian milləti kimi kilsənin mədəni rəhbərliyi altında qardaşcasına dinc yaşamaq istəyirdi. Daxili münasibətlərə son qoyulmuşdu, qılınc kəlməyə, hökəmlərə papaya tabe olmuşdu. Novalis düşündü ki, Avropa indi yenidən qızıl dövrün astanasındadır, şərin kökü artıq kösiləməkdədir, ona görə də yeni altın çağda qədim qoyub Ədəm bağına qayıtmaq üçün Avropa yenidən katolisizmin bayrağı altına yığılsın, zamanla bu prosese bütün dünya xalqları qoşulmalıdır.

Novalis üçün şair sadəcə şair deyil, o, bir kahin, missioner, dövrünün peyğəmbəridir. Poeziya da sadəcə şeir deyil, metafizik aləmdən vəhy olunan ayələr, ilahi varlığın şairin çiyinə qoyduğu müqəddəs missiyadır. Hər halda o, özünün bu dünyadakı vəzifəsinə, gördüyü işin mahiyyətinə belə dəyər verirdi. Bütün həyata, kainata, mineralardan tutmuş insana qədər hər nəsnəyə, hər kəşə can verən vahid dünya ruhu var, şair o böyük güdrətin elçisi, sözcüsü, onun iradəsinin ölkəsidir. Novalis deyirdi ki, qədimdə şairlə kahin eyni adam olub, onların arasına ayrılıq sonradan düşüb. İndi bu iki müqəddəs missiyanı yenidən birləşdirmək zamanıdır. Dünya ruhu xeyrin, gözəlliyin, həqiqətin qaynağıdır, di gəl, bu fani dünyada o müqəddəs, əbədi dəyərlər materialın əsarəti altındadır, sənətkarın vəzifəsi onları bu əsirlikdən qurtarmaqdır. Yer üzündə xeyir, gözəllik, həqiqət səltənəti yalnız onda qurulacaq.

Mən bu əbədi gənc şairlə dostluğa gəncliyimdən başlamam da, onun ruhunu özümə doğma bilsəm də, düşünürəm ki, hər şairi kahin, missioner saymaq olmaz. Novalisin şəxsinə münasibətdə bu qənaət özüni tam doğruldur, o, gerçəkdən şairliyi aşib keçmiş sənətkardır, onun daşdığı missiya məhz peyğəmbər missiyasıdır. Ancaq məsələn, elə həmin Hölderlin haqqında bunu, mənə, söyləmək olmaz, onun o sayaq bir iddiası heç olmayıb da. Hölderlin məhz şair arxetipinin təəcəlləsi, poetik təəkkür daşıyıcısıdır, Novalis isə peyğəmbər arxetipindən tələmən missioner,

mistik düşüncə yiyəsidir.

Novalis poeziyanın qüdrətinə hədsiz güvənirdi. Dini kitablara nəzər salsaq, onların da poetik enerjinin gücü sayəsində milyonlarca insanın ruhuna nüfuz elədiyini görürük. Novalisə görə, poeziya yalnız cəmiyyəti yox, təbiəti də dəyişmək gücündədir. O inanırdı ki, qədim şairlər sözün səhrisi, qüdrətinə tam gücylə işə salmaq zamanı çatıb.

Fransanın inqilab bahadırları sözün əmələ keçmə - Robespier şeirlərini, Marat sentimental romanlarını, Napoleon “Gənc Verterin iztirabları”na yazdığı nəzirəni yandırır məhv elədi. Söz meydanı bir vaxt onlara dar gəldi, sözü atıb savaş meydanına çıxdılar, özlərinə də, xalqlarına da bəlalər, fəlakətlər gətirdilər. Onların zor gücünə çata bilmədiklərinə alman missionerləri sözün qüdrətiylə nail olacaqlar - nakam şair buna saf ürəkdən inanırdı.

Fəlsəfi-estetik baxışlarına görə Novalis özünün əvvəlki avtoritetlərdən kəskin fərqlənir, klassisizmin, maarifçiliyin rəşonalizminə qarşı çıxırdı. Ondan ötrü poetik fəaliyyətin intuisiyanı qaynağından qidalandığını deyən dahi Şellinqin irrasional-iradi konsepsiyası yaradıcı prosesin sürürlü akt olduğunu vurğulayan filosof, dramaturq, məşhur “Emiliya Qalotti” faciəsinin müəllifi Lessinin əqli-rasional maarifçi konsepsiyasından qat-qat doğmaydı. Əgər intuitivizm inamı (üstündən bir əsr də keçəndən sonra bu inam Anri Berqsonun təmsalında Qərb fəlsəfəsinin, ədəbiyyatının aparıcı tendensiyasına, ana cərəyanına çevriləcəkdə) onu Şellinqə yaxınlaşdırırsa, subyektivizmə inam da Novalisi başqa bir dahi alman filosofuna - romantizmin dədələrinə sayılan Fichteyə doğmalayırdı. Şairin estetik görüşləri həm “Fraqmentlər” adıyla nəşr olunmuş xırda əsərlər toplusunda, həm də başlıca əsəri olan romanında geniş ifadəsinə tapıb.

“Henrix fon Ofterdingen” yarımçıq romandır, şah əsərinə təməlləməyə Novalisin ömrü çatmayıb. Buna baxmayaraq əsər elə bu halda da ədəbiyyat tarixinə düşüb, dünyanın bütün universitetlərinin filoloji proqramlarında bu gün də yer almaqdadır. Əsər bayaqdan sadələşdirməz ideyalara, konsepsiyalara, baxışlara illüstrasiya kimi düşünülüb. Onu poeziyanın apologiyası da sayırlar.

Roman iki hissədən ibarətdir. Doqquz fəsillik birinci hissə tam başa çatdırılıb. İkinci hissəninə çox az qismi yazılıb, onu şairin qeydləri, bir də dostu, həmkarı Lüdviq Tikin (sovet uşaqları onu daha çox “Çəkməli pişik”) əsərinə müəllifi kimi tanıyırlar) xatırladıqları əsasında “bərpa” edilib. Novalisin cəmi bir yaş kiçik olan Tik dostundan sonra nə az, nə çox, düz əlli iki il də yaşamışdı. Novalisin xatirəsinin diri qalmasına onun böyük rolu var. Nakam şair xəstə günlərində əsərin yazılmamış hissəsinin məzmununu dostuna nəğil eləmişdi, üstəlik, bu əsərlə başlayan yeddi romanlıq bir silsilə yaratmaq arzusunda olduğunu da ona bildirmişdi. Təəssüf ki, silsilənin heç birinci romanını da başa vura bilməmişdi.



F. Uğurlu

davamı növbəti sayımızda

6 aylıq abunə - 79,20 AZN
12 aylıq abunə - 158,40 AZN

[illegible]

Doğrudur, bu sözlərdən bir şey anlamaq çox çətindir. Lakin nə etmək ki, allah-taala bizi “qanmaz” yaradıbdır...

-Əşitdinmi İranda nə olubdur?
-Yox, nə olubdur?
-Pəh, İranda azadlıq verilib-
dir!
-Yəni nə olacaqdır?
-O olacaqdır ki, bundan sonra
hambal vəzir ilə bir yerdə
məclis qurub, söhbət edəcəkdir!
-Bu yaxşı olmadı, usta Hə-
sən!
-Neyçün?
-Əşi, bir hambal ki, vəzir ilə
dizbir olub söhbət eləyə, sonra
gəlib on put arpanı iki köpük
manata şəhərin o başınadək
aparmağa razı olarmı?



Dedi:
-Göstərərəm

Dedi:
-Nə göstərərsən?
Dedi:
-Bu saat bilirəm ki, sən nə fikir ələyirsən.
Nəfəqator dedi:
-Bil görək.
Peyğəmbər dedi:
Bu saat sən fikir ələyir-
ki, əgər bu kişi yalançı
tutub həbs edərim, am-
onra rüşvət alıb buraxa-

Müəllim (şagirdə). Atan var?
Şagird. Var.
Müəllim Anan var?
Şagird. Var.
Müəllim. Neçə qardaşınız?
Şagird. Üç!

Müəllim. Neçə bacın var?
Şagird. Beş.
Müəllim. İndi, hesab elə gör
sizin külfətdə neçə adam var?
Şagird. (bir qədər fikirdən
sonra). Mirzə, on bir adam var.

Müəllim. Neçin on
bir olsun? Bu ki, on ey-
lər?

Şagird. (utana-utana).
Mirzə, axı dədəmin iki
arvadı var.



-Kərbəlayi Nəcəfqulu, saat
neçədir?
-Döstədən on iki dəqiqə ke-
çibdir.
-Ba'?!
-Əbülfəz Abbas haqqı.
-Məşədi Həsən, dünən sən
də qonaqlıqda idin?
-Yox, Həzrət Abbasın qələm
edilən qolları haqqı!
-Molla Vəli, bilirsen dünən
Nəcəfqulu bəyə nə dedim?
-Nə dedin!
-Dedim: Əlinin qəzəb oğlu
Həzrət Abbas mənə qənim ol-
sun yalan deyirmə, bu saat

-Deyinən, sən öl!
-Sən öl! Həzrət Abbas belin-
dən vursun ki!
-Kərbəlayi Hümət, mənim
başmaqlarımı sən geyibsen?
-Yox, Həzrət Abbasın bir cüt
düşən qolları haqqı!
-A kişi, ta niyə yalandan and
içirsen. Budur, ana, mənim baş-
maqlarım səndədir.
-Buy, Həzrət Abbasın qılıncı-
na gəlmiş ki, elə bilirdim özü-
mündür!!

Sekreter arz elədi ki:
-Bu saat sübuta yetirim. Sən götürüb Lidalı adlı bir sübuta on milyon put taxıl zakaz verirsən və ondan tutub bir şey girov almaq əvəzində,özün qabaqca ona bir milyon manat pul veribəsən? Aya indi görək haman suçu Lid-



Vəzir dedi:
-Sən nə bilirsən ki,verməz?
Sekretar cavab verdi:
-Zərər yoxdur nə vaxt gətirib
versə,sənin adını pozub onun adı-
nı yazaram.

AZƏRTAC xəbər verir ki, tədqiqatın nəticələri "New England Journal of Medicine" jurnalında dərc olunub.

Üçüncü faza klinik sınaqda “Lenacapavir” qrupunda iştirak edən 2179 nəfərin yalnız iki nəfəri HIV infeksiyasına yoluxub. Bu, gündəlik qəbul edilən “Truvada” dərmanı istifadə edən

Tədqiqatda real həyatda HIV-dən qeyri-mütənasib təsirlənən populyasiyaların təmsil olunmasına xüsusi diqqət yetirilib. Sınaq qrupları ABŞ, Cənubi Afrika, Pe-

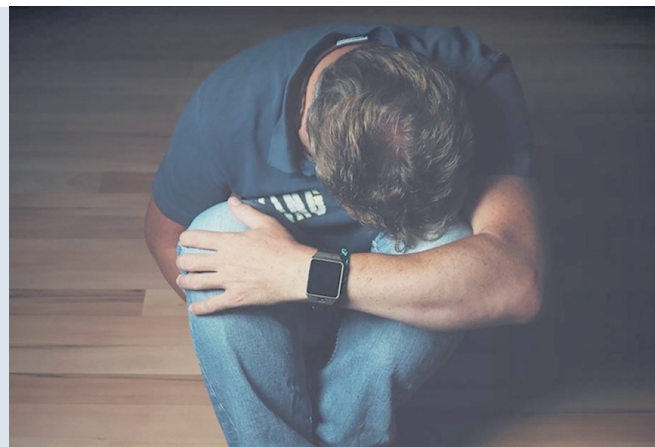
ABŞ Federal Dərman Agentliyi tərəfindən nəzərdən keçirilməkdə olan “Lenacapavir” inyeksiyasının 2025-ci ilə qədər

Bu irəliləyiş, HİV infeksiyalarının yerli və qlobal miqyasda azaldılması istiqamətində əhəmiyyətli addım kimi qiymətləndirilir.

Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının (ÜST) Baş direktoru Tedros Adanom Gebreyesus, dünyada hər 7 gəncdən birinin psixi sağlamlıq problemləri ilə üzləşdiyini bildirib. O, sosial media hesabında psixi sağlamlıq problemlərinə dair paylaşımları 15-29 yaş qrupunda intiharın üçüncü ən çox rast gəlinən ölüm səbəbi olduğunu vurğulayıb.

AZƏRBAYCAN Anadolu Agentliyinə istinadla xəbər verir ki, Baş direktor ÜST və Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Uşaq Fondunun (UNICEF) hazırladığı yeni təlimatın hər bir ölkədə psixi

sağlamlıq xidmətlərinə çıxışı artırmaq və uşaqların, eləcə də gənclərin keyfiyyətli yayğı ilə təmin olunmasını gücləndirmək üçün əhəmiyyətli töhfə verə biləcəyini qeyd edib. O, təlimatın praktiki dəyişikliklərə özünə stimulyaradacağına inandığını vurğulayıb.



Təsisçi:
Yeni Azərbaycan Partiyası
Baş redaktor:
Alqış HƏSƏNOĞLU

www.yeniazərbaycan.com
mail@yeniazərbaycan.com

Ünvan: Bakı - AZ-1000, Üzeyir Hacıbəyli - 66

Telefonlar:
598-37-76, 498-82-21
498-81-24, 498-19-84

İndeks: 67100
Lisensiya: N-B-317

Tiraj: 4809
Sifariş: 2766

“Kapital Bank” ASC-nin Nərimanov rayonu filiali
h/h - 33080019443900419109
kod - 200093
VÖEN - 1500486601

Qəzet “Yeni Azərbaycan”ın bilgisayar mərkəzində yığılıb, səhifələnib və “Azərbaycan” nəşriyyatında ofset üsulu ilə çap edilib.

Qəzet 1993-cü ilin
aprel ayından nəşr olunur.
Məsul nəvbətçi:
Elbrus Cəfərli